Teismo praktikos rinkinys

GENERALINIO ADVOKATO
MICHAL BOBEK IŠVADA,
pateikta 2018 m. liepos 25 d.[1]

Byla C-621/16 P

Europos Komisija
prieš

Italijos Respubliką

„Apeliacinis skundas – ES institucijų kalbų vartojimo taisyklės – Pranešimai apie viešuosius konkursus – Antrosios kalbos kaip konkursų ir kandidatų bei EPSO bendravimo kalbos apribojimas anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis – Reglamentas Nr. 1 – Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai – Pareigūnų įdarbinimas – Diskriminacija dėl kalbos – Pateisinimai“

I. Įvadas

1. 2014 m. Europos personalo atrankos tarnyba (toliau – EPSO) paskelbė du pranešimus apie viešuosius konkursus. Šiais pranešimais kandidatams buvo leista pasirinkti tik anglų, prancūzų ar vokiečių kalbą kaip antrąją kalbą šiuose konkursuose. Be to, pranešimuose buvo leidžiama vartoti tik šias tris kalbas kaip kandidatų ir EPSO bendravimo kalbas.

2. Bendrajame Teisme pareikštu ieškiniu Italijos Respublika ginčijo šių trijų kalbų dvigubo apribojimo teisėtumą. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendimu *Italija / Komisija* (T-353/14 ir T-17/15, EU:T:2016:495) Bendrasis Teismas panaikino abu pranešimus.

3. Šiame apeliaciniame skunde Komisija ginčija Bendrojo Teismo sprendimą, prašydama Teisingumo Teismo dar kartą[2] pareikšti savo poziciją dėl kalbų apribojimų, kuriuos EPSO gali nustatyti kandidatams, kurie pageidauja dalyvauti viešuosiuose konkursuose, teisinių ribų.

II. Teisinis pagrindas

A. Pirminė teisė

1. Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo

4. Pagal SESV 24 straipsnio ketvirtą pastraipą „[k]iekvienas Sąjungos pilietis gali rašyti šiame straipsnyje arba Europos Sąjungos sutarties 13 straipsnyje nurodytoms institucijoms ar įstaigoms viena iš minėtos sutarties 55 straipsnio 1 dalyje minimų kalbų ir gauti atsakymą ta pačia kalba“.

1 Originalo kalba: anglų.

2 Žr. 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimą *Italija / Komisija* (C-566/10 P, EU:C:2012:752).

5. SESV 342 straipsnyje numatyta: „Kalbų vartojimą Sąjungos institucijose reglamentuojančias taisykles, nepažeisdama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto nuostatų, priimdama reglamentus vieningai nustato Taryba.“

2. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija (toliau – Chartija)

6. Chartijos 21 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Draudžiama bet kokia diskriminacija, ypač dėl <…> kalbos <…>“

7. Chartijos 41 straipsnio 4 dalyje nurodyta: „Kiekvienas asmuo gali kreiptis į Sąjungos institucijas viena iš kalbų, kuria surašytos Sutartys, ir jam turi būti atsakyta ta pačia kalba.“

B. Antrinė teisė

1. Reglamentas Nr. 1

8. 1958 m. balandžio 15 d. Tarybos reglamento Nr. 1, nustatančio kalbas, kurios turi būti vartojamos Europos ekonominėje bendrijoje[3], su pakeitimais, padarytais 2013 m. gegužės 13 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 517/2013[4] (toliau – Reglamentas Nr. 1), 1, 2, 5 ir 6 straipsniuose nustatyta:

„1 straipsnis

Sąjungos institucijų oficialios ir darbo kalbos yra airių, anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių.

2 straipsnis

Valstybė narė ar jos jurisdikcijoje esantis asmuo [Sąjungos] institucijoms siunčiamus dokumentus rengia bet kuria iš<…> oficialių kalbų siuntėjo pasirinkimu. Atsakymas rengiamas ta pačia kalba.

<…>

5 straipsnis

Europos Sąjungos oficialusis leidinys leidžiamas oficialiomis kalbomis.

6 straipsnis

[Sąjungos] institucijos gali savo darbo tvarkos taisyklėse nustatyti, kokią kalbą vartoti konkrečiais atvejais.“

3 OL 17, 1958, p. 401; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 5.

4 Reglamentas, kuriuo dėl Kroatijos Respublikos stojimo adaptuojami tam tikri laisvo prekių judėjimo, laisvo asmenų judėjimo, bendrovių teisės, konkurencijos politikos, žemės ūkio, maisto saugos, veterinarijos ir fitosanitarijos politikos, transporto politikos, energetikos, mokesčių, statistikos, transeuropinių tinklų, teismų ir pagrindinių teisių, teisingumo, laisvės ir saugumo, aplinkos, muitų sąjungos, išorės santykių, užsienio, saugumo ir gynybos politikos bei institucijų sričių reglamentai ir sprendimai (OL L 158, 2013, p. 1).

2. Tarnybos nuostatai

9. Europos [Sąjungos] tarnybos nuostatų[5] su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 1023/2013[6] (toliau – Tarnybos nuostatai), 1d straipsnis suformuluotas taip:

„1. Taikant šiuos Tarnybos nuostatus draudžiama bet kokia diskriminacija bet kokiu pagrindu, pavyzdžiui, <…> kalbos <…>

<…>

6. Nors ir laikantis nediskriminacinio principo ir proporcingumo principo, bet koks jų taikymo apribojimas turi būti pagrįstas objektyviomis ir pagrįstomis priežastimis ir juo turi būti siekiama teisėtų tikslų, vadovaujantis bendrais interesais ir bendromis personalo politikos nuostatomis. <…>“

10. Tarnybos nuostatų III antraštinės dalies pavadinimas yra „Pareigūnų tarnyba“. Šios antraštinės dalies I skyrių „Priėmimas į darbą“ sudaro 27–34 straipsniai.

11. Tarnybos nuostatų 27 straipsnio pirmą pastraipoje nurodyta: „Įdarbinant siekiama užtikrinti, kad institucijoje dirbtų gabiausi, našiausi ir principingiausi pareigūnai, atrinkti iš kuo didesnės geografinės teritorijos Sąjungos valstybių narių piliečių. Pareigybės nerezervuojamos nė vienos valstybės narės piliečiams.“

12. Tarnybos nuostatų 28 straipsnyje numatyta:

„Pareigūną galima paskirti tik su sąlyga, kad:

a) jis yra vienos iš Sąjungos valstybių narių pilietis, nebent paskyrimų tarnyba būtų padariusi išimtį, ir jis turi visas piliečio teises;

b) jis įvykdė visas su karine tarnyba susijusių įstatymų nustatytas prievoles;

c) jis pateikia atitinkamas rekomendacijas, patvirtinančias jo tinkamumą šioms pareigoms;

d) jei jis pagal 29 straipsnio 2 dalį laimėjo konkursą, kuriame buvo įvertinama kvalifikacija arba taikomi testai, arba ir įvertinama kvalifikacija, ir taikomi testai, kaip numatyta III priede;

e) jis yra fiziškai tinkamas savo pareigoms atlikti ir

f) pateikia dokumentą, patvirtinantį, jog jis puikiai moka vieną iš Sąjungos kalbų ir patenkinamai – dar vieną iš Sąjungos kalbų, kad galėtų tinkamai atlikti savo pareigas.“

13. Tarnybos nuostatų 30 straipsnyje nurodyta:

„Kiekvienam konkursui paskyrimų tarnyba skiria atrankos komisiją. Ši komisija parengia tinkamų kandidatų sąrašą.

Paskyrimų tarnyba nusprendžia, kurie iš šių kandidatų turi būti paskirti į laisvą pareigybę.

<…>“

5 Tarybos reglamentas Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB), nustatantis Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų tarnautojų įdarbinimo sąlygas (OL 45, 1962, p. 1387).

6 OL L 287, 2013, p. 15.

14. Tarnybos nuostatų III priedas pavadintas „Konkursai“. Šio priedo 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Konkurso skelbimą parengia paskyrimų tarnyba, pasitarusi su Jungtiniu komitetu.

Jame turi būti nurodyti šie dalykai:

<…>

f) atitinkamais atvejais – kalbų mokėjimas, būtinas dėl tam tikro pareigų pobūdžio;

<…>“

15. Tarnybos nuostatų III priedo 7 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„1. Institucijos, pasitarusios su Tarnybos nuostatų komitetu, paveda Europos personalo atrankos tarnybai (toliau – Tarnyba) imtis reikalingų priemonių užtikrinant, kad atliekant Sąjungos pareigūnų atrankos procedūras ir įvertinimo procedūras, minėtas Tarnybos nuostatų 45 ir 45a straipsniuose, būtų taikomi vienodi standartai.

2. Tarnybos užduotis yra:

a) atskirų institucijų prašymu organizuoti atvirus konkursus;

<…>“

3. Sprendimas 2002/620

16. Sprendimo 2002/620/EB, įsteigiančio EPSO[7], 2 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Biuro kompetencijai yra priskirta vykdyti atranką, kurios vykdymas pagal Tarnybos nuostatų 30 straipsnio pirmąją dalį ir pagal šių nuostatų III priedą yra galimas šį sprendimą pasirašiusių institucijų skiriantiesiems pareigūnams. Tiktai išimtiniais atvejais, ir Biurui pritarus, institucijos pačios gali rengti atvirus konkursus, tam, kad apsirūpintų aukštos specializacijos personalu, atsižvelgdamos į savo poreikius.“

17. Sprendimo 2002/620 4 straipsnyje numatyta:

„Pagal Tarnybos nuostatų 91a straipsnį prašymai ir skundai, susiję su šio sprendimo 2 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatytų teisių vykdymu, pateikiami Biurui. Visi apeliaciniai skundai dėl šiais klausimais priimtų sprendimų pateikiami Komisijai.“

III. Faktinės aplinkybės ir procesas

18. 2014 m. kovo 13 d. EPSO paskelbė pranešimą apie viešąjį konkursą EPSO/AD/276/14 sudaryti administratorių (AD 5 kategorija)[8] rezervo sąrašą (toliau – pranešimas apie bendrą konkursą).

7 2002 m. liepos 25 d. Europos Parlamento, Tarybos, Komisijos, Teisingumo Teismo, Audito Rūmų, Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto, Regionų komiteto ir Europos Ombudsmeno sprendimas, įsteigiantis Europos Bendrijų personalo atrankos biurą (OL L 197, 2002, p. 53; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 4 t., p. 46).

8 OL C 74 A, 2014, p. 4.

19. 2014 m. lapkričio 6 d. EPSO paskelbė pranešimą apie viešąjį konkursą EPSO/AD/294/14 sudaryti administratorių (AD 6 kategorija), dirbsiančių duomenų apsaugos srityje Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno tarnyboje, rezervo sąrašą (toliau – pranešimas apie duomenų apsaugos konkursą) [9].

20. Pranešime apie bendrą konkursą ir pranešimo apie duomenų apsaugos konkursą (toliau kartu – ginčijami pranešimai) įvadinėje dalyje nurodoma, kad viešiesiems konkursams taikytinos bendrosios taisyklės (toliau – Bendrosios taisyklės) yra kiekvieno viešojo konkurso „neatsiejama dalis“ [10].

21. Bendrąsias taisykles paskelbė EPSO *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*. Bendrųjų taisyklių įvadinėje dalyje nurodoma, kad „šios bendrosios taisyklės yra sudedamoji pranešimo apie konkursą dalis ir kartu su pranešimu sudaro privalomus konkurso procedūros pagrindus“.

22. Bendrųjų taisyklių skirsnyje „Kalbų mokėjimas“ pažymėjus, kad „jei pranešime apie konkursą nenurodyta kitaip, antroji kalba paprastai būna tik anglų, prancūzų arba vokiečių“, toliau pateiktos priežastys, dėl kurių taikomas antrosios kalbos apribojimas. Tame Bendrųjų taisyklių skirsnyje, be to, daroma nuoroda į „Kalbų vartojimo EPSO konkursuose bendrąsias gaires“, priimtas 2013 m. gegužės 15 d. Administracijos vadovų kolegijos (toliau – Bendrosios gairės). Bendrosios gairės pridėtos prie Bendrųjų taisyklių ir numato konkretesnį pateisinimą dėl antrosios kalbos pasirinkimo apribojimo anglų, prancūzų arba vokiečių kalbomis.

23. Kiekvieno iš ginčijamų pranešimų III skirsnyje „Atrankos reikalavimai“ nustatomos bendrosios sąlygos ir specialios sąlygos. Specialios sąlygos, be kita ko, nustato reikalavimą mokėti dvi užsienio kalbas: labai gerai mokėti vieną iš oficialiųjų Europos Sąjungos kalbų, apibrėžiamą kaip „pagrindinė kalba“ arba „1-oji kalba“, pakankamai gerai mokėti anglų, prancūzų arba vokiečių kalbą, apibrėžiamą kaip „antroji kalba“ arba „2-oji kalba“. Ši kalba turi skirtis nuo 1-osios kalbos.

24. Dėl antrosios kalbos pasirinkimo apribojimo pranešimo apie bendrą konkursą 2.3 punkte nurodyta:

„Remiantis [2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimu *Italija / Komisija* (C-566/10 P, EU:C:2012:752)], ES institucijos privalo motyvuoti šio konkurso antrosios kalbos pasirinkimo apribojimą nedideliu oficialiųjų ES kalbų skaičiumi.

Kandidatams pranešama, kad šio konkurso antrųjų kalbų pasirinkimo galimybės nustatytos vadovaujantis tarnybos interesais, t. y. atsižvelgiant į tai, kad įdarbinti nauji darbuotojai privalo sugebėti dirbti iš karto ir veiksmingai bendrauti kasdienėje veikloje. Kitaip būtų smarkiai pakenkta veiksmingam institucijų veikimui.

Remiantis ES institucijose nusistovėjusia kalbų naudojimo vidaus komunikacijai praktika ir taip pat atsižvelgiant į tarnybų poreikius, susijusius su išorės komunikacija ir dokumentų tvarkymu, dažniausiai tebenaudojamos anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos. Be to, anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos yra dažniausiai Europos Sąjungoje vartojamos ir studijuojamos antrosios kalbos. Tai atitinka dabartinius mokomuosius ir profesinius standartus, pagal kuriuos kandidatai į darbo vietas Europos Sąjungos institucijose turėtų mokėti bent vieną iš šių kalbų. Taigi, tarnybos interesus derinant su kandidatų poreikiais ir gebėjimais, kartu atsižvelgiant į konkrečią šio konkurso sritį, užduotis rengti šiomis trimis kalbomis yra teisėta siekiant užtikrinti, kad visi kandidatai bent vieną iš šių trijų kalbų mokėtų pakankamai gerai, kad galėtų ją vartoti darbe, nesvarbu, kokia jų pirmoji oficialioji kalba. Tokiu būdu institucijos, vertindamos kandidatų specialiuosius įgūdžius, gali įvertinti jų gebėjimą iškart dirbti aplinkoje, labai panašioje į tą, kurioje jie dirbtų, jei būtų įdarbinti.

9 OL C 391 A, 2014, p. 1.
10 OL C 60 A, 2014, p. 1.

Dėl tų pačių priežasčių tikslinga apriboti kandidatų ir institucijos bendravimo kalbų, įskaitant kalbą, kuria turi būti rengiamos paraiškos, pasirinkimą. Beje, tokiu reikalavimu užtikrinamas vienodas kandidatų palyginimas ir kontrolė remiantis jų pačių paraiškomis.

Be to, kad visiems kandidatams būtų taikomos vienodos sąlygos, kiekvienas kandidatas, įskaitant tuos, kurių pirmoji oficialioji kalba yra viena iš šių trijų kalbų, privalo per tam tikras užduotis vartoti antrąją kalbą, pasirinktą iš šių trijų kalbų.

Kandidatams paliekama galimybė vėliau mokytis kalbų, kad įgytų Tarnybos nuostatų 45 straipsnio 2 dalyje nurodytą sugebėjimą dirbti naudojant 3-iąją kalbą.“

25. Pranešimo apie duomenų apsaugos konkursą 2.3 punktas yra iš esmės identiškas.

26. Todėl abiejuose ginčijamuose pranešimuose apribojamas kalbų, kurias kandidatas gali vartoti bendraudamas su EPSO ir kuria turi būti rengiamos paraiškos, pasirinkimas kiekvieno kandidato pasirinkta antrąja kalba: anglų, prancūzų arba vokiečių.

27. Ginčijame pranešime taip pat numatytos taisyklės, kokia kalba turi būti vartojama – pagrindinė kalba ar antroji kalba – kiekvieno konkurso vykdomo testo ir pratybų metu. Abu konkursai buvo sudaryti iš kompiuteriu atliekamų testų ir užduočių, kurie turėjo būti vertinami vertinimo centre. Pranešime apie bendrą konkursą nustatyta, kad kandidatai turi išlaikyti vieną kompiuteriu atliekamą testą (elgesio tam tikrose situacijose testas) ir visas užduotis vertinimo centre pasirinkta antrąja kalba. Pranešime apie duomenų apsaugos konkursą savo ruožtu nustatyta, kad kandidatai turi išlaikyti visas užduotis, kurios atliekamos ne kompiuteriu, pasirinkta antrąja kalba.

IV. Skundžiamas sprendimas ir procesas Teisingumo Teisme

28. 2014 m. gegužės 23 d. Italijos Respublika pateikė prašymą Bendrajam Teismui panaikinti pranešimą apie bendrą konkursą (byla T-353/14).

29. 2015 m. sausio 15 d. Italijos Respublika pateikė kitą prašymą Bendrajam Teismui panaikinti pranešimą apie duomenų apsaugos konkursą (byla T-17/15). Lietuvos Respublikai buvo leista įstoti į bylą palaikyti Italijos Respublikos reikalavimų.

30. Bendrajame Teisme bylos T-353/14 ir T-17/15 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas galutinis sprendimas.

31. Iš esmės Italijos Respublika ieškiniuose skundė kalbų vartojimo taisyklių, numatytų ginčijamuose pranešimuose, dviejų aspektų teisėtumą. Pirmasis aspektas susijęs su tuo, kad kandidatai gali pasirinkti tik anglų, prancūzų arba vokiečių kalbą kaip antrąją konkursų kalbą. Antrasis ginčijamas aspektas yra kandidatų ir EPSO bendravimo kalbos apribojimas šiomis trimis kalbomis.

32. 2016 m. rugsėjo 15 d. Sprendime *Italija / Komisija* (toliau – skundžiamas sprendimas) Bendrasis Teismas panaikino ginčijamus pranešimus [11].

33. Šiame apeliaciniame skunde Komisija prašo Teisingumo Teismo panaikinti Bendrojo Teismo sprendimą. Jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad šioje bylos stadijoje tai įmanoma padaryti, ji turėtų atmesti pirmojoje instancijoje pateiktus reikalavimus kaip nepagrįstus ir priteisti iš Italijos Respublikos bylinėjimosi išlaidas, patirtas pirmojoje instancijoje ir apeliaciniame procese, ir nurodyti Lietuvos Respublikai padengti savo bylinėjimosi išlaidas.

11 T-353/14 ir T-17/15, EU:T:2016:495.

34. Grįsdama savo apeliacinį skundą Komisija nurodo keturis apeliacinio skundo pagrindus. Apeliacinio skundo pirmuoju pagrindu ginčijamas ieškinio reikalavimų priimtinumas Bendrajame Teisme. Apeliacinio skundo antrasis ir trečiasis pagrindai susiję su apribojimo teisėtumu, ginčijamuose pranešimuose apribojant antrosios kalbos pasirinkimą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas susijęs su kandidatų ir EPSO bendravimo kalbos pasirinkimo apribojimu šiomis trimis kalbomis.

35. Italijos Respublika Teisingumo Teismo prašo atmesti apeliacinį skundą ir priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

36. 2017 m. kovo 30 d. Teisingumo Teismo pirmininko nutartimi Ispanijos Karalystei buvo leista įstoti į bylą palaikyti Italijos Respublikos reikalavimų.

37. Rašytines pastabas pateikė Ispanijos Karalystė, Italijos Respublika ir Komisija. Visos šios suinteresuotosios šalys pateikė žodines pastabas 2018 m. balandžio 25 d. įvykusiame posėdyje.

V. Vertinimas

38. Šioje išvadoje nagrinėsiu kiekvieną Komisijos nurodytą apeliacinio skundo pagrindą paeiliui (atitinkamai A, B, C ir D skirsniai). Paskui siūlysiu Teisingumo Teismui atmesti šį apeliacinį skundą. Nebūtinai sutinku su visais teisiniais pasiūlymais, kuriuos pateikė Bendrasis Teismas, visų pirma susijusiais su apeliacinio skundo ketvirtuoju pagrindu. Tačiau pritariu Bendrojo Teismo sprendimui panaikinti ginčijamus pranešimus ir bendrai bylos baigčiai.

39. Teisminis minimalizmas yra dorybė. Tačiau kyla klausimas, kokiu mastu toks pareiškimas tebegalioja tokiu atveju, kai didžioji kolegija dar kartą per kelerių metų laikotarpį kviečiama spręsti klausimą dėl antrosios kalbos pasirinkimo apribojimų pranešimuose apie konkursą. Taip pat yra mažiausiai tuzinas panašių bylų, kurios nagrinėjamos arba dėl kurių neseniai priimtas sprendimas Bendrajame Teisme[12], kurių objektas yra platesnis klausimas dėl institucijų kalbų vartojimo tvarkos[13]. Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į tai, kad sprendimai susiję su asmeniniu gyvenimu, lūkesčiais ir karjera, galbūt būtų tikslinga pateikti bent keletą patarimų, ką gali padaryti institucijos, nustatydamos apribojimus dėl darbo kalbų vartojimo, atsižvelgdamos į tarnybos interesus (E).

A. Apeliacinio skundo pirmasis pagrindas: ieškinio reikalavimų priimtinumas Bendrajame Teisme

40. Komisijos apeliacinio skundo pirmąjį pagrindą sudaro keturios dalys. Šio pagrindo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 45–52 punktuose yra padaryta teisės klaida aiškinant bendrųjų taisyklių teisinį pobūdį, nes Bendrasis Teismas nepripažino jų privalomojo pobūdžio.

41. Be to, pirmojo pagrindo trečioje dalyje Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas skundžiamo sprendimo 58 punkte padarė teisės klaidą, kai nusprendė, kad „Bendrąsias taisykles ir Bendrąsias gaires reikia aiškinti tik kaip pranešimus, kaip jie suprantami pagal 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Italija / Komisija* (C-566/10 P, EU:C:2012:752) 91 punktą, kuriuose nurodyti kriterijai, kuriais vadovaudamasi EPSO ketina pasirinkti jai pavestų organizuoti konkursų kalbų vartojimo tvarką“.

12 Nurodyta toliau 58 ir 59 išnašose.

13 Be bylų, minėtų kituose šios išvados punktuose, remiuosi šiuo metu didžiosios kolegijos nagrinėjama byla, kur sprendžiami labai panašūs klausimai, t. y. *Ispanija / Parlamentas* (C-377/16). Mano kolegės generalinės advokatės E. Sharpston išvada šioje byloje, kurios projektą turėjau galimybę perskaityti, turi būti pateikta tą pačią dieną, kaip ir ši išvada.

42. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirtoje dalyje Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 65–71 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nagrinėdamas ginčijamų pranešimų teisinį pobūdį. Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas pažeidė savo pareigą motyvuoti, kadangi jis neįvertino, ar ginčijami pranešimai yra patvirtinamieji aktai.

43. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija nurodo, kad padaryta teisės klaida aiškinant Tarnybos nuostatų III priedo 7 straipsnio 1 dalį. Ji ginčija Bendrojo Teismo vertinimą, pateiktą skundžiamo sprendimo 53–57 punktuose, pagal kurį „EPSO pavesta tik imtis priemonių, kad būtų taikomi vienodi standartai, o ne nustatyti bendrąsias ir abstrakčias privalomas taisykles“.

44. Manau, kad iš šio apeliacinio skundo pirmojo pagrindo skirtingų dalių iš esmės kyla du klausimai. Pirmasis klausimas susijęs su Bendrųjų taisyklių (pirma ir trečia dalys) ir ginčijamų pranešimų (ketvirta dalis) teisiniu pobūdžiu. Antrasis klausimas, ar EPSO turėjo kompetenciją priimti Bendrąsias taisykles (antra dalis).

45. Tačiau tam, kad Teisingumo Teismas galėtų nuspręsti dėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo, mano nuomone, jis neturi nagrinėti visų dalių. Pagrindinis klausimas yra šio pagrindo ketvirta dalis, susijusi su ginčijamų pranešimų teisiniu pobūdžiu. Tokie pranešimai, mano nuomone, patys savaime yra aiškiai privalomi, nepriklausomai nuo Bendrųjų taisyklių teisinio pobūdžio (1). Jei Teisingumo Teismas taip pat nuspręstų dėl šių pranešimų teisinio pobūdžio, kiti Komisijos argumentai, susiję su apeliacinio skundo pirmuoju pagrindu, taptų tiesiog neveiksmingi (2 ir 3).

1. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirta dalis: ginčijamų pranešimų teisinis pobūdis

46. Komisijos apeliaciniame skunde teigiama, kad Bendrasis Teismas pažeidė pareigą motyvuoti savo sprendimą, nes neišnagrinėjo, ar ginčijami pranešimai yra patvirtinamieji aktai. Komisija kaltina Bendrąjį Teismą, kad jis nepalygino ginčijamų pranešimų turinio su bendrųjų taisyklių turiniu, kuris, kiek tai susiję su kalbos vartojimo taisyklėmis, yra identiškas. Tai darydamas, Bendrasis Teismas turėjo padaryti išvadą, kad ginčijami pranešimai buvo priemonė, kuri tik patvirtino teisinę galią turinčias priemones, t. y. Bendrąsias taisykles.

47. Manau, kad ginčijami pranešimai patys savaime yra aiškiai privalomi.

48. Pirma, vertinant patį tekstą, Komisijos argumentui, kad ginčijami pranešimai nėra privalomi, atrodo prieštarauja pačių bendrųjų taisyklių formuluotė: jų įvadinėje dalyje nurodyta, kad „šios bendrosios taisyklės yra sudedamoji pranešimo apie konkursą dalis ir *kartu su pranešimu sudaro privalomus konkurso procedūros pagrindus*“ (išskirta mano).

49. Antra, kalbant apie sistemos veikimą, pasakytina, kad kiekvieno konkurso kalbų vartojimo tvarka buvo nustatyta dviem lygiais: *bendrasis* nustatytas Bendrosiomis taisyklėmis, o *individualusis* – kiekviename pranešime apie konkursą. Todėl kiekvienu atskiru atveju kalbos taisyklės buvo nustatytos: i) atitinkamame pranešime apie konkursą arba ii) atitinkamame pranešime apie konkursą kartu su Bendrosiomis taisyklėmis.

50. Taigi, kad ir kaip sistema būtų interpretuojama ar suprantama, pranešimai visada būtų įtraukti nustatant kalbos taisykles kiekviename atskirame konkurse. Potencialus ieškovas [14], norintis ginčyti kalbų pasirinkimo, apibrėžto pranešime apie konkursą, teisėtumą, turėjo ginčyti kaip privalomą priemonę pranešimą arba pranešimą kartu su Bendrosiomis taisyklėmis. Kitaip tariant, norėdamas užginčyti konkretaus konkurso sąlygas, toks ieškovas negalėtų ginčyti tik Bendrųjų taisyklių. Iš tiesų, Bendrosiose taisyklėse konkrečiai numatyta, kad *jei pranešime apie konkursą nenurodyta kitaip*, antroji kalba *paprastai* būna tik anglų, prancūzų arba vokiečių kalba (išskirta mano).

51. Taigi, kadangi pranešime apie konkursą buvo galima nukrypti nuo Bendrosiose taisyklėse iš anksto numatytos antrosios kalbos taisyklės, man atrodo aišku, kad kiekvieno konkurso atveju reikalavimas dėl kalbų negali būti laikomas visiškai apibrėžtu iki pranešimo apie konkursą paskelbimo [15]. Tai patvirtinta ir Tarnybos nuostatų III priedo 1 straipsnio 1 dalyje, kurioje išvardyta, kas turi būti nurodyta pranešime apie konkursą. Pagal šios nuostatos f punktą pranešime apie konkursą turi būti nurodytas „atitinkamais atvejais – kalbų mokėjimas, būtinas dėl tam tikro pareigų pobūdžio“.

52. Galiausiai norėčiau pridurti, kad Komisijos nuomonė, jog ginčijami pranešimai yra priemonės, paprasčiausiai patvirtinančios Bendrąsias taisykles, sukeltų, jeigu būtų daromos logiškos išvados, absurdiškų pasekmių.

53. Pirma, praktiniu požiūriu individualūs (neprivilegijuoti) ieškovai neturėtų teisės nieko ginčyti konkurse. Viena vertus, jiems būtų gana sunku arba beveik neįmanoma įrodyti, kad Bendrosios taisyklės yra su jais „tiesiogiai ir konkrečiai susijusios“, kaip reikalaujama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Kita vertus, jie negalėtų ginčyti ir atskiro pranešimo, nes jis būtų tik „patvirtinimas“. Tai reiškia, kad asmenų apsauga patenka tarp dviejų prieštaravimų, nes asmuo negali ginčyti apskritai nieko.

54. Antra, SESV 263 straipsnio šeštoje pastraipoje nurodyto dviejų mėnesių termino pareikšti ieškinį dėl panaikinimo daugeliu atvejų nebūtų įmanoma laikytis, nes galima daryti prielaidą, kad dauguma pranešimų apie konkursus būtų paskelbti praėjus šiam terminui. Problemas, susijusias tiek su teise pareikšti ieškinį, tiek su terminais, dar labiau pagilina tai, kad kai paskelbiamos Bendrosios taisyklės, vargu ar galima tikėtis, kad asmuo žinos, ar jis bus suinteresuotas dalyvauti konkurse, kuris bus skelbiamas po kelių mėnesių ar net metų.

55. Trečia, Komisijos pasiūlytas požiūris taip pat būtų visiškai nenuspėjamas. Galimybė ginčyti Bendrąsias taisykles priklausytų nuo EPSO pasiūlytų kalbų pasirinkimo po kiekvieno pranešimo apie konkursą. Iš tiesų, šis požiūris iš esmės reikštų, kad jei pranešime apie konkursą antrosios kalbos pasirinkimas apribojamas anglų, prancūzų arba vokiečių kalbomis, jo nebūtų galima ginčyti, nes tai būtų tik priemonė, patvirtinanti Bendrosiose taisyklėse nustatytą taisyklę. Tačiau jei pranešime apie konkursą nustatyta kitokia antrosios kalbos pasirinkimo galimybė, jį būtų galima ginčyti, nes jis nebūtų laikomas patvirtinamuoju aktu [16].

14 Galima pažymėti, kad turiu omenyje bet kokį ieškovą, nesvarbu, ar tai fizinis asmuo, ar valstybė narė. Atrodo, numanoma Komisijos argumentų prielaida yra ta, kad, kadangi Italijos Respublika yra valstybė narė, kuri būtų privilegijuota ieškovė pagal SESV 263 straipsnio antrą pastraipą ir galėtų pareikšti ieškinį dėl Bendrųjų taisyklių tiesiogiai, ji turėjo tai ir padaryti, o ne „laukti“, kol jos bus „įgyvendintos praktiškai“ paskelbiant pranešimą apie konkursą. Vis dėlto pakanka konstatuoti, kad Italijos Respublika nusprendė pareikšti ieškinį ne dėl Bendrųjų taisyklių, o dėl atskirų konkursų, apibrėžtų atskiruose pranešimuose.

15 Tai pasakytina ne tik apie konkursus, kuriuose numatyti specialūs reikalavimai dėl kalbų, kaip teisininkų lingvistų konkursai, bet ir, pavyzdžiui, apie specialių ES agentūrų, turinčių ribotą darbo kalbų skaičių, konkursus. Taip pat yra ir agentūrų arba kitų įstaigų, esančių valstybėje narėje, kurių oficialioji kalba skiriasi nuo numatytų trijų kalbų, konkursų atveju, kai tos kalbos žinios yra būtinos norint vykdyti agentūros ar įstaigos užduotis.

16 Nedarant jokių išvadų iš šio fakto šioje byloje, galėtų būti paminėta, kad EPSO, atrodo, atsisakė praktikos skelbti Bendrąsias taisykles atskirai ir daryti nuorodą į jas kiekviename pranešime apie konkursą. Atrodo, kad dabar Bendrosios taisyklės yra sistemingai įtraukiamos kaip kiekvieno pranešimo apie konkursą priedas. Žr., pavyzdžiui, pranešimą apie viešąjį konkursą EPSO/AD/338/17, siekiant sudaryti administratorių (AD 5 lygis) rezervo sąrašą (OL C 99 A, 2017, p. 1), pranešimą apie viešuosius konkursus EPSO/AD/354/17, siekiant sudaryti latvių kalbos teisininkų lingvistų (AD 7 lygis) rezervo sąrašą, ir EPSO/AD/355/17, siekiant sudaryti maltiečių kalbos teisininkų lingvistų (AD 7 lygis) rezervo sąrašą (OL C 418 A, 2017, p. 1), arba pranešimą apie atvirą konkursą EPSO/AD/356/18, siekiant sudaryti administratorių (AD 5 lygis) rezervo sąrašą (OL C 88 A, 2018, p. 1) (2018 m. pranešimas apie bendrą konkursą).

56. Mano nuomone, iš šių argumentų gana aiškiai matyti, kad kiekvienas pranešimas apie konkursą yra aktas, kurį galima ginčyti savaime, nepriklausomai nuo to, ar jame nustatyti antrosios kalbos reikalavimai skiriasi nuo Bendrosiose taisyklėse nustatytos sistemos. Todėl Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai skundžiamo sprendimo 70 punkte nusprendė, kad „ginčijami pranešimai yra aktai, sukeliantys privalomų teisinių padarinių, kiek tai susiję su atitinkamų konkursų kalbų vartojimo tvarka, taigi dėl jų galima pareikšti ieškinį“.

57. Todėl apeliacinio skundo pirmojo pagrindo ketvirta dalis yra nepagrįsta.

58. Kaip jau minėjau šios išvados 45 punkte, šioje išvadoje Komisijos nurodyti argumentai dėl kitų apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalių tampa neveiksmingi: kadangi atskiri pranešimai apie konkursus gali bet kokiu atveju būti ginčijami savarankiškai, Bendrųjų taisyklių teisinis pobūdis ir tai, ar šias taisykles galima ar jų negalima ginčyti atskirai, tapo nereikšmingi šiame apeliaciniame skunde.

59. Todėl siūlau nustatyti, kad Teisingumo Teismui nereikia svarstyti kitų apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalių. Vis dėlto išsamumo sumetimais ir siekdamas visokeriopai padėti Teisingumo Teismui, jeigu jis padarytų kitokią išvadą dėl pranešimų teisinio pobūdžio, dabar glaustai išnagrinėsiu apeliacinio skundo pirmojo pagrindo likusias tris dalis.

2. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma ir trečia dalys: Bendrųjų taisyklių teisinis pobūdis

60. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirmoje ir trečioje dalyse Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas Bendrųjų taisyklių teisinį pobūdį. Komisija mano, kad Bendrosios taisyklės sukėlė privalomų padarinių, nes jos nustatė konkursams taikomą kalbinę teisinę sistemą, kurią tik patvirtino pranešimai apie konkursą.

61. Turiu pritarti dėl Komisijos pasiūlymo pirmos dalies: būtent, kad Bendrosios taisyklės yra savarankiškas teisės aktas, dėl kurio galima pareikšti ieškinį. Tačiau, priešingai, nei teigiama Komisijos pasiūlymo antroje dalyje ir dėl ką tik šios išvados pirmesniame skirsnyje nurodytų priežasčių, mano nuomone, šis argumentas tikrai nereiškia, kad negalima apskųsti atskirų pranešimų apie konkursą.

62. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo jurisprudenciją, matyti, kad Bendrosios taisyklės iš tiesų galėtų būti laikomos sukeliančiomis *privalomų teisinių padarinių*. Teisingumo Teismas ne kartą pažymėjo, kad bet kokios institucijų priimtos nuostatos, neatsižvelgiant į jų formą, kuriomis siekiama sukelti privalomų teisinių padarinių, yra „aktai, dėl kurių galima pareikšti ieškinį“, kaip jie suprantami pagal SESV 263 straipsnį [17]. Siekiant nustatyti, ar ginčijamas aktas sukelia privalomų teisinių padarinių, reikia remtis šio akto esme ir šiuos padarinius vertinti remiantis objektyviais kriterijais, pavyzdžiui, to akto turiniu, prireikus atsižvelgiant į jo priėmimo aplinkybes ir jį priėmusios institucijos įgaliojimus [18].

63. Pirma, atsižvelgiant į formuluotę, Bendrosios taisyklės yra vadinamos taisyklėmis, o ne „principais“ arba „sistema“ ar bet kuriuo kitu žodžiu, reiškiančiu rekomendacinį pobūdį. Jos taip pat suformuluotos gana imperatyviai [19] ir akivaizdžiai nėra tiesiog kvietimai arba pasiūlymai. Antra, kiek tai susiję su jų turiniu, Bendrųjų taisyklių įvadinėje dalyje aiškiai nurodoma, kad jos sudaro (kartu su pranešimu apie konkursą) „privalomus konkurso procedūros pagrindus“.

17 Žr. neseną 2018 m. vasario 20 d. Sprendimą *Belgija / Komisija* (C-16/16 P, EU:C:2018:79, 31 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

18 2018 m. vasario 20 d. Sprendimas *Belgija / Komisija* (C-16/16 P, EU:C:2018:79, 32 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

19 Bendrosiose taisyklėse teigiama, kad „[j]ei pranešime apie konkursą nenurodyta kitaip, antroji kalba *paprastai būna* tik anglų, prancūzų arba vokiečių“, ir toliau pranešama, kad visi kandidatai *„privalo atlikti* tam tikrą testą antrąja kalba, pasirinkta iš šių trijų kalbų“ (išskirta mano). Visų pirma, Bendrosiose gairėse teigiama, kad „[p]atvirtinama, kad kalbų vartojimo EPSO konkursuose bendroji taisyklė *yra* tokia“, ir priduriama, kad „vertinimo centruose kandidatai *bus* tikrinami tik antrąja pasirinkta kalba, t. y. anglų, prancūzų arba vokiečių“ (išskirta mano).

64. Trečia, sisteminiame lygmenyje Bendrųjų taisyklių privalomą pobūdį taip pat galima suprasti ir iš fakto, kad praktiškai bent jau jos sukuria pareigas, privalomas pačiai EPSO. Iš tiesų, Bendrosios taisyklės nustato EPSO – arba tam tikrais atvejais viešąjį konkursą rengiančiai konkrečiai institucijai – *pareigą nurodyti priežastis*, dėl kurių nukrypstama nuo nustatytos tvarkos, taikomos antrosios kalbos pasirinkimui. Ši pareiga aiškiai netaikyti Bendrųjų taisyklių arba nuo jų nukrypti konkrečiame pranešime apie konkursą, siekiant nustatyti kitokį kalbų pasirinkimą, neišvengiamai reiškia, kad Bendrosios taisyklės yra privalomos. Jei jos nebūtų privalomos, nereikėtų nurodyti priežasčių, dėl kurių nukrypstama nuo Bendrųjų taisyklių.

65. Be to, neneigiama, kad šis institucinis matmuo, kai dėl Bendrųjų taisyklių privalomojo pobūdžio nustatyta pareiga nurodyti priežastis, dėl kurių nukrypstama nuo šių taisyklių, yra platesnio poveikio. Bendrosiose taisyklėse sukūrusi šią numatytąją sistemą, EPSO sukėlė kandidatams teisėtų lūkesčių dėl taisyklių, kurių turėtų laikytis ne tik kandidatai, bet ir pati EPSO. Bet kokia tokia ES institucijų ar įstaigų priimta priemonė gali būti pagrįstai laikoma jų diskrecijos ateityje ribojimo ar apsiribojimo priemone [20], akivaizdžiai sustiprinančia tokio pobūdžio dokumentų norminę reikšmę.

66. Trumpai tariant, Bendrųjų taisyklių formuluotė ir turinys, taip pat jų kontekstas ir EPSO ketinimai jas rengiant rodo, kad jas, kaip numatytą tvarką, kuri bus taikoma visiems konkursams, išskyrus atvejus, kai EPSO aiškiai ir konkrečiai atsisako ją taikyti, kiekvienu konkrečiu atveju pagrįsdama tokį sprendimą, reikia pripažinti sukeliančiomis privalomų teisinių padarinių.

67. Šios išvados jokiu būdu nepaneigia tai, kad, kaip jau nurodžiau šios išvados 53 ir 54 punktuose, pareikšti ieškinį dėl panaikinimo tiesiogiai ir tik dėl Bendrųjų taisyklių galėtų būti problemiška dėl ieškovo statuso ir terminų. Iš tiesų, vertinant iš asmens pozicijų, būsimo konkurso dalyviui būtų gana sunku įrodyti, kad jis yra tiesiogiai ir konkrečiai susijęs su Bendrosiomis taisyklėmis, jei jis norėtų pareikšti tokį ieškinį, kaip reikalaujama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą. Tačiau valstybė narė, kaip antai ieškovė šioje byloje, arba kitas privilegijuotas ieškovas neturi pagrįsti tokio suinteresuotumo pareikšti ieškinį [21].

68. Vis dėlto nors Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą nepripažindamas Bendrųjų taisyklių privalomų padarinių, apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma ir trečia dalys yra neveiksmingos. Iš tiesų, kadangi Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos, kai nusprendė, kad ginčijami pranešimai sukelia privalomų padarinių, ir teisingai sudarė sąlygas teisminiam jų nagrinėjimui, tai, kad jis nepripažino Bendrųjų taisyklių privalomos teisinės galios, neturi jokios įtakos šio sprendimo rezoliucinei daliai.

3. Apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antra dalis: EPSO įgaliojimai

69. Galiausiai, apeliacinio skundo pirmojo pagrindo antroje dalyje Komisija remiasi teisės klaida, padaryta aiškinant Tarnybos nuostatų III priedo 7 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyti EPSO įgaliojimai tiek, kiek Bendrasis Teismas neigia EPSO įgaliojimus „nustatyti bendrąsias ir abstrakčias privalomas taisykles“.

70. Vėlgi nemanau, kad Teisingumo Teismas turi nuspręsti dėl šios apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalies. Iš tikrųjų, kadangi Bendrojo Teismo pagrindiniai argumentai dėl ginčijamų pranešimų panaikinimo buvo kitokio pobūdžio, nesuprantu, kaip atsitiktinė Bendrojo Teismo pastaba galėtų lemti skundžiamo sprendimo panaikinimą. Todėl ši apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalis yra neveiksminga.

20 Visų pirma žr. 2012 m. gruodžio 13 d. Sprendimą *Expedia* (C-226/11, EU:C:2012:795, 28 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

21 Žr., pavyzdžiui, 2012 m. rugsėjo 5 d. Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-355/10, EU:C:2012:516, 37 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Kaip nurodyta 14 išnašoje, šio fakto vis dėlto negalima apversti ir teigti priešingai, kad, kadangi valstybė narė turėjo galimybę užginčyti Bendrąsias taisykles, dėl to pranešimai tampa „patvirtinamaisiais aktais“ (tačiau tikriausiai tik tai konkrečiai valstybei narei).

71. Vis dėlto noriu pabrėžti, kad jei tokį argumentą reikėtų vertinti, būtų reikalinga kur kas išsamesnė diskusija šiuo klausimu siekiant teisingai išaiškinti Tarnybos nuostatų III priedo 7 straipsnio 1 dalį ir įvertinti Bendrųjų taisyklių vaidmenį atsižvelgiant į EPSO tarnybai suteiktus įgaliojimus pagal šią nuostatą.

72. 7 straipsnio 1 dalyje nurodyta, kad EPSO pavesta imtis būtinų priemonių siekiant užtikrinti, kad būtų taikomi *vienodi standartai* atrankos procedūrose į Sąjungos pareigūnus.

73. Atsižvelgdamas į tekstą, jo kontekstą ir logiką, nesutinku, viena vertus, su šiek tiek kategoriška Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 56 punkte padaryta išvada, kad pagal 7 straipsnio 1 dalį EPSO niekada negalėtų būti leidžiama nustatyti „bendrąsias ir abstrakčias privalomas taisykles“. Jei EPSO turi užtikrinti, kad būtų taikomi vienodi standartai atrankos *procedūrose*, t. y. visuose konkursuose, tai neišvengiamai reiškia, kad jis turi įgaliojimus priimti bendrąsias taisykles, kurias būtų galima taikyti būsimuose konkursuose, kaip teisingai pažymėjo Komisija savo rašytinėse pastabose.

74. Kita vertus, priešingai nei Komisija, manau, kad pagal šią nuostatą EPSO suteiktų įgaliojimų *materialinė* taikymo sritis yra ne tokia aiški. Neabejotina, kad EPSO gali nustatyti „bendrąsias ir abstrakčias privalomas taisykles“ arba pagal 7 straipsnio 1 dalies formuluotę „vienodus standartus“, skirtus techniniam konkursų organizavimui, pavyzdžiui, galimus ir bendro pobūdžio sprendimus dėl testų ar klausimų pobūdžio, kompiuterių naudojimo ar nenaudojimo, laiko, per kurį leidžiama atlikti užduotis, ir t. t.

75. Tačiau, ar EPSO taip pat gali veiksmingai nuspręsti dėl kalbų vartojimo tvarkos institucijose? Ar tikrai galima teigti, kad konkursų kalbų pasirinkimas, kuris neabejotinai turi poveikį vėlesniam kalbų vartojimui institucijose, yra tik techninė ar organizacinė pareigūnų atrankos procedūros taisyklė, patenkanti į sąvoką „vienodas standartas“, kaip nurodyta Tarnybos nuostatų III priedo 7 straipsnio 1 dalyje?

76. Nors ir neteigiu, kad yra ketinimas tai padaryti, tačiau manau, kad tokia galimybė leistų pavojingai priartėti prie Reglamento Nr. 1 ir SESV 342 straipsnio, kuriame numatyta, kad kalbų vartojimą institucijose reglamentuojančias taisykles, nepažeisdama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto nuostatų [22], vieningai nustato Taryba, apėjimo. Šis klausimas taip pat labai susijęs su laiko aspektu. Net laikinas nukrypimas nuo kalbų vartojimo taisyklių, kurios turėtų būti (teisingai) taikomos konkursams, gali turėti ilgalaikį poveikį ateityje nustatant kalbinę pusiausvyrą institucijose. Dabartis formuoja ateitį, ir tokiu būdu suformuota ateitis netrukus apibrėš objektyvius dabartinius institucijų kalbinius poreikius.

77. Taigi, net jei Komisija ginčytų šią atsitiktinę Bendrojo Teismo pastabą, nustebčiau, jei ji iš tiesų norėjo spręsti šį reikšmingą (konstitucinį) klausimą šiame apeliaciniame skunde. Kad ir kaip būtų, manau, kad Teisingumo Teismas turi atmesti šią apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalį ir tiesiog nuspręsti, kad, atsižvelgiant į Komisijos šio apeliacinio skundo reikalavimą, ši apeliacinio skundo pirmojo pagrindo dalis yra neveiksminga.

B. Apeliacinio skundo antrasis pagrindas

78. Apeliacinio skundo antrojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija tvirtina, kad skundžiamo sprendimo 91 ir 92 punktuose Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas Tarnybos nuostatų 1d straipsnį. Komisijos nuomone, Bendrasis Teismas, remdamasis 2012 m. lapkričio 27 d. Sprendimo *Italija / Komisija* (toliau – Sprendimas *Italija / Komisija I*) [23] 102 punktu, suklydo pripažinęs, kad antrosios kalbos pasirinkimo apribojimas yra diskriminacija dėl kalbos. Komisija teigia, kad toje dalyje

22 Protokolo (Nr. 3) dėl Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 64 straipsnis.

23 C-566/10 P, EU:C:2012:752.

nurodyta pareiga paskelbti apie konkursą Oficialiajame leidinyje visomis oficialiosiomis kalbomis. Komisija taip pat tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė klaidą, kai skundžiamo sprendimo 92 punkte nusprendė, kad pagal Tarnybos nuostatų 1d straipsnį draudžiama diskriminacija dėl kalbos. Komisija teigia, kad ši nuostata tam tikromis sąlygomis leidžia vertinimo skirtumus.

79. Manau, kad ši apeliacinio skundo antrojo pagrindo dalis yra nepagrįsta.

80. Pirma, Bendrojo skundžiamo sprendimo 91 punkte esanti Teismo nuoroda į Sprendimą *Italija / Komisija I* buvo papildoma nuoroda į argumentą, pradžioje nurodant „šiuo klausimu žr.“. Ši citata aiškiai nepagrindžia Bendrojo Teismo toje dalyje padarytos išvados, kad antrosios kalbos pasirinkimo apribojimas yra diskriminacija dėl kalbos. Šios išvados priežastys pateikiamos pirmesniuose punktuose, nei 91 punkte pateikta ginčijama nuoroda. Šiuo argumentu, atrodo, Komisija vėl ginčija atsitiktinę nuorodą, bet ne Bendrojo Teismo argumento materialinius pagrindus.

81. Antra, tai, kad skundžiamo sprendimo 92 punkte nurodyta, jog pagal Tarnybos nuostatų 1d straipsnį draudžiama diskriminacija dėl kalbos, nereiškia, kad Bendrasis Teismas ketino atmesti galimybę tokią diskriminaciją pateisinti tam tikromis sąlygomis. Iš tiesų Bendrasis Teismas aiškiai pažymėjo skundžiamo sprendimo 88 punkte, kad pagal 1d straipsnį leidžiami nediskriminavimo principo taikymo apribojimai.

82. Taigi manau, kad skundžiamo sprendimo 92 punkte Bendrasis Teismas tik priminė, kad 1d straipsnio bendrasis principas yra diskriminacijos draudimas bet kokiu pagrindu, pavyzdžiui, be kita ko, dėl kalbos. Tačiau skaitant visą skirsnį, kuriame nurodyti Bendrojo Teismo argumentai, remiantis šiuo teiginiu negalima daryti išvados, kad Bendrasis Teismas manė, jog pagal 1d straipsnį neleidžiama, kad tokia diskriminacija būtų pateisinama tam tikromis sąlygomis.

83. Dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo *antros dalies* Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo 98–104 punktuose yra klaidingas motyvavimas, nes Bendrasis Teismas nenagrinėjo, ar Bendrosios taisyklės yra „komunikatai“, ar „kiti aktai“, kaip apibrėžta Sprendimo *Italija / Komisija I* 91 punkte. Be to, Komisija teigia, kad skundžiamo sprendimo motyvai yra nepakankami, nes Bendrasis Teismas išnagrinėjo tik ginčijamuose pranešimuose, o ne Bendrosiose taisyklėse nurodytą antrosios kalbos pasirinkimo pagrindimą.

84. Manau, kad ši apeliacinio skundo antrojo pagrindo dalis taip pat yra nepagrįsta.

85. Tiesa, Sprendimo *Italija / Komisija I* 91 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, pirma, kad su konkursais susijusios institucijos nėra priėmusios darbo tvarkos taisyklių pagal Reglamento Nr. 1 6 straipsnį. Be to, jis pažymėjo, kad Komisija taip pat „nenurodė, kad yra *kitų aktų*, kaip antai *komunikatų*, nustatančių kurios nors kalbos pasirinkimo kaip antrosios kalbos dalyvaujant konkursuose apribojimo kriterijus“ (išskirta mano). Galiausiai jis atkreipė dėmesį į tai, kad toje byloje ginčijamuose pranešimuose apie konkursus „nėra jokių motyvų, pateisinančių trijų minėtų kalbų pasirinkimą“. Šis paskutinis sakinys buvo faktiškai pagrindinis Teisingumo Teismo motyvas, nes to 90 punkte jis nusprendė, kad „antrosios kalbos pasirinkimą apribojančiose taisyklėse turi būti numatyti aiškūs, objektyvūs ir numatomi kriterijai tam, kad kandidatai pakankamai anksti galėtų žinoti, kokie keliami kalbų mokėjimo reikalavimai, ir galėtų geriausiomis sąlygomis pasiruošti konkursams“.

86. Tačiau nesuprantu, kaip konkretūs Teisingumo Teismo samprotavimai gali turėti tokių pasekmių, kurias Komisija jiems aiškiai priskiria. Man neatrodo, kad Sprendimo *Italija / Komisija I* 91 punkte Teisingumo Teismas būtų nustatęs kokius nors kriterijus, kuriais remiantis reikėtų vertinti tokių pranešimų teisinį pobūdį, ar juo labiau kad būtų pareiškęs, jog toks vertinimas iš tiesų atliekamas siekiant „įgyvendinti“ tai, kas nurodyta 91 punkte. Nuoroda į „*kitus aktus*, kaip antai *komunikatus*“, mano nuomone, reiškia tik tai, kad institucija turi priimti tokias (bendras bet kokio pobūdžio)

priemones, kad kandidatai galėtų iš anksto žinoti, ko bus iš jų reikalaujama. Todėl tai, kad Bendrasis Teismas skundžiamame sprendime neišnagrinėjo, ar Bendrosios taisyklės yra tokios rūšies komunikatai, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo 91 punkte pateiktus argumentus, neturi jokios neigiamos įtakos jo argumentams.

87. Komisija taip pat teigia, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo Bendrosiose taisyklėse numatyto antrosios kalbos pasirinkimo pateisinimo. Tiek, kiek šis argumentas, kaip aiškiai pripažįsta pati Komisija, nesutampa su klausimais, susijusiais su apeliacinio skundo pirmojo pagrindo argumentais ir nagrinėtais svarstant šį pagrindą[24], pakanka pažymėti, kad skundžiamame sprendime Bendrasis Teismas išnagrinėjo pateisinimą, nurodytą ne tik ginčijamuose pranešimuose apie konkursus, bet ir Bendrosiose taisyklėse (115 punktas) ir Bendrosiose gairėse (116 punktas).

88. Todėl visi Komisijos dėl apeliacinio skundo antrojo pagrindo pateikti argumentai yra nepagrįsti.

C. Apeliacinio skundo trečiasis pagrindas

89. Apeliacinio skundo trečiasis pagrindas susijęs su apribojimo pasirinkti anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas kaip antrąją kalbą dalyvauti konkursuose teisėtumu. Šio apeliacinio skundo pagrindo pirma dalis yra susijusi su Tarnybos nuostatų 27 straipsnio aiškinimu ir jo taikymu atsižvelgiant į šių nuostatų 28 straipsnio f punktą (1). Antra ir trečia dalys susijusios su Bendrojo Teismo pasirinktais pranešimų apie konkursus teisėtumo nagrinėjimo kriterijais ir jo nagrinėjimo intensyvumu (2).

1. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirma dalis: ryšys tarp Tarnybos nuostatų 27 straipsnio ir 28 straipsnio f punkto. Ar kalba yra gebėjimas?

90. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirmoje dalyje Komisija teigia, kad skundžiamame sprendime padaryta klaida šio sprendimo 106 punkte aiškinant Tarnybos nuostatų 28 straipsnio f punktą. Šiame punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad vien tikslas turėti iš karto veiksmingus kandidatus gali pateisinti diskriminaciją dėl kalbos. Kita vertus, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad siekis užtikrinti, kad institucijoje dirbtų gabiausi, našiausi ir principingiausi pareigūnai, negali pateisinti tokios diskriminacijos. Taip yra todėl, kad šios savybės akivaizdžiai nepriklauso nuo kalbų mokėjimo.

91. Komisija teigia, kad, remiantis Tarnybos nuostatų 28 straipsnio f punktu, kalbų mokėjimas yra viena iš įdarbinimo institucijoje sąlygų. Taigi ji mano, kad kalbos mokėjimas yra „gebėjimo“ reikalavimo, kaip jis suprantamas pagal Tarnybos nuostatų 27 straipsnį, dalis.

24 Aptarti pirmiau, šios išvados 46–68 punktuose.

92. Galbūt reikėtų pažymėti, kad vertinant pagal reikšmę 27 straipsnyje vartojama sąvoka „ability“ („gebėjimas“) gali būti apibūdinta kaip „possession of the means or skill to do something“ („priemonių ar įgūdžių ką nors daryti turėjimas“)[25] arba kaip „competence in doing something“ („mokėjimas ką nors daryti“)[26]. Sąvokos „gebėjimas“ susiejimo su „mokėjimu“ arba su gebėjimu ką nors „daryti“ idėja taip pat patvirtinta Tarnybos nuostatų kitose kalbinėse versijose, kuriose vartojamos sąvokos „compétence“[27] (prancūzų k.), „Befähigung“[28] (vokiečių k.), „competenza“[29] (italų k.), „competencia“[30] (ispanų k.) arba „způsobilost“[31] (čekų k.).

93. Tai, ką tiksliai reiškia sąvoka „gebėjimas“ pagal 27 straipsnį, taip pat gali būti nustatyta sistemiškai, atsižvelgiant į Tarnybos nuostatų 28 straipsnį. Pagal Tarnybos nuostatų 28 straipsnį nustatomos pareigūno skyrimo „sąlygos“, apimančios f punkte numatytą sąlygą, kad kandidatas „pateikia dokumentą, patvirtinantį, jog jis puikiai moka vieną iš Sąjungos kalbų ir patenkinamai – dar vieną iš Sąjungos kalbų, kad galėtų tinkamai atlikti savo pareigas“.

94. Tačiau 28 straipsnyje nurodomi įvairūs skirtingi aspektai. Kai kuriuos iš šių aspektų galima laikyti „tinkamumo“ sąlygomis, pavyzdžiui, sąlyga turėti vienos iš Sąjungos valstybių narių pilietybę ir turėti visas piliečio teises (a punktas), būti įvykdžiusiam visas su karine tarnyba susijusias prievoles (b punktas), būti fiziškai tinkamam eiti savo pareigas (e punktas). Kita vertus, kiti aspektai yra sąlygos, susijusios su pareigūno „kompetencija“, pavyzdžiui, pateikti atitinkamas rekomendacijas, patvirtinančias jo tinkamumą šioms pareigoms (c punktas), arba būti laimėjusiam konkursą, kurio metu įvertinama kvalifikacija arba taikomi testai, arba ir įvertinama kvalifikacija, ir taikomi testai (d punktas).

95. Atsižvelgdamas į visa tai, manau, jog remiantis tokiu sisteminiu argumentu ir ryšiu tarp Tarnybos nuostatų 27 ir 28 straipsnių negalima daryti aiškios išvados (jeigu ją apskritai galima daryti) dėl to, ar kalba turi būti laikoma „žiniomis“, ar „gebėjimais“, kaip tai suprantama pagal Tarnybos nuostatų 27 straipsnį.

96. Be to, šiuo klausimu nepateikta jokių aiškių gairių *Sprendimo Italija / Komisija I* 94 punkte, kuriame Teisingumo Teismas nusprendė, kad institucijos „turi rasti balansą tarp teisėto tikslo, pateisinančio konkursų kalbų skaičiaus apribojimą, ir tikslo nustatyti kandidatus, kurių gebėjimai yra aukščiausio lygio“[32].

97. Galiausiai taip pat aišku, kad sąvokos „gebėjimas“ reikšmė kalbų mokėjimo atžvilgiu galbūt kažkiek priklauso nuo konteksto, visų pirma nuo skelbiamų pareigų pobūdžio. Pavyzdžiui, vertėjo raštu, vertėjo žodžiu ar teisininko lingvisto pareigų atveju kalbų mokėjimas galėtų lengviau atitikti sąvoką „gebėjimai“ ir „kompetencija“ nei kitų, mažiau priklausomų nuo kalbos pareigų atveju[33].

25 Concise Oxford English Dictionary, 11th ed., Edited by Soanes, C., ir Stevenson, A., Oxford University Press, Oxford, 2004.

26 Internetinis žodynas „Merriam-Webster Dictionary“ (prieinamas adresu https://www.merriam-webster.com).

27 „Capacité reconnue en telle ou telle matière en raison de connaissances possédées et qui donne le droit d'en juger': Le petit Larousse illustré, Larousse, Paris, 2011.

28 „Das Befähigtsein; Eignung; Tauglichkeit; Begabung“, *Duden. Deutches Universalwörterbuch Dudenverlag*, 6-as leid., Dudenverlag, Mannheim, Leipzig, Vienna, Zürich, 2006.

29 „L'essere competente“, kur „competente“ apibrėžiamas kaip „che ha la capacità, le qualità, le conoscenze, l'esperienza necessarie a fare bene qualcosa, a ben valutare, giudicare e sim.; esperto“, *Dizionario italiano Garzanti*, Garzanti Linguistica, Milan, 2005.

30 „Pericia, aptitud o idoneidad para hacer algo o intervenir en un asunto determinado“, *Diccionario de la lengua española*, 23-as leid., Real Academia Española, Espasa Libros, Barcelona, 2014.

31 *Slovník spisovné češtiny*, 4-as leid., Akademia, Praha, 2009, apibrėžia „způsobilý“ kaip „mající k něčemu potřebné schopnosti, předpoklady“.

32 Man atrodo, kad frazė „kandidatai, kurių gebėjimai yra aukščiausio lygio“, atsižvelgiant į jos esmę, turėtų veikiau reikšti „kandidatus, turinčius aukščiausio lygio gebėjimus“, nes kitose šio sprendimo kalbinėse versijose Teisingumo Teismas taikė tą pačią formuluotę, kuri taikoma Tarnybos nuostatų atitinkamoje 27 straipsnio kalbinėje redakcijoje (pavyzdžiui, „ayant les plus hautes qualités de compétence“ sprendimo versijoje prancūzų k. arba „dotati delle più alte qualità di competenza“ versijoje italų, t. y. proceso, kalba).

33 Šiuo klausimu žr. 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimą *Italija / Komisija* (T-510/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:1001, 102 punktas).

98. Asmeniškai man nesunku, remiantis įprasta šių žodžių reikšme, priskirti kalbų mokėjimą prie „gebėjimų“, kaip tai suprantama pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 27 straipsnį[34]. Tačiau šiek tiek sunkiau suprasti, kodėl toks papildomas Bendrojo Teismo argumentų aspektas, nurodytas skundžiamo sprendimo 106 punkte, turėtų būti labai svarbus nagrinėjant šį apeliacinį skundą. Manau, net jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad kalbos mokėjimas, kaip numatyta 28 straipsnio f punkte, gali būti kvalifikuojamas kaip „gebėjimas“, kaip tai suprantama pagal Tarnybos nuostatų 27 straipsnį, tai jokiu būdu nelemtų skundžiamo sprendimo panaikinimo[35].

99. Iš tiesų ginčijami pranešimai buvo panaikinti iš esmės dėl to, kad nebuvo pakankamo pateisinimo dėl antrosios kalbos pasirinkimo apribojimo. Vis dėlto skundžiamo sprendimo 106 punktas nėra susijęs su šia problema. Todėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo pirma dalis yra neveiksminga.

2. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antra ir trečia dalys: pranešimų apie konkursus teisėtumo kontrolės apimtis ir intensyvumas

100. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antroje dalyje Komisija ginčija parametrus arba kriterijus, kuriuos Bendrasis Teismas taikė skundžiamo sprendimo 107–117 punktuose, atlikdamas pranešimų apie konkursus teisėtumo kontrolę. Ji teigia, kad sprendimas grindžiamas klaidingu diskrecijos, kurią EPSO turi nustatydama gebėjimų kriterijus, kuriuos kandidatai turi atitikti, aiškinimu. Komisija pažymi, kad Teisingumo Teismas Sprendimo *Italija / Komisija I* 90 punkte nurodė, jog „antrosios kalbos pasirinkimą apribojančiose taisyklėse turi būti numatyti *aiškūs, objektyvūs ir numatomi kriterijai* tam, kad kandidatai pakankamai anksti galėtų žinoti, kokie reikalavimai keliami kalbų mokėjimui, ir galėtų geriausiomis sąlygomis pasiruošti konkursams“ (išskirta mano). Tačiau tai negali pagrįsti skundžiamo sprendimo 152 punkte Bendrojo Teismo padarytos išvados, kad EPSO turėjo pateikti „konkrečius ir patikrinamus“ įrodymus.

101. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo trečioje dalyje Komisija taip pat kritikuoja Bendrojo Teismo skundžiamo sprendimo 120–144 punktuose atliktos kontrolės intensyvumą. Ji mano, kad Bendrasis Teismas peržengė savo teisminės kontrolės ribas ir atliko administracijos funkcijas nagrinėdamas Komisijos pateiktą informaciją ir padarė išvadą, kad ši informacija negali pagrįsti argumentų, kuriais pateisinamas antrosios kalbos apribojimas.

102. Apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antroje ir trečioje dalyse Komisija iš esmės teigia, kad Bendrasis Teismas peržengė savo teisminės kontrolės ribas ir, be to, neatsižvelgė į tai, kad EPSO turi didelę diskreciją apibrėždama institucijų vardu (kalbinių) gebėjimų kriterijus, kuriuos kandidatai turi atitikti.

103. Nesutinku su tuo.

34 Vis dėlto, net jei kalbos mokėjimas gali būti laikomas gebėjimu, kuris vertinamas tuo metu, kai paskiriamas pareigūnas, tai, savaime aišku, nėra *vienintelis* gebėjimas, kuris turi būti įvertintas tik tuo metu. Tai patvirtinama Tarnybos nuostatų 45 straipsnio 2 dalyje, pagal kurią reikalaujama, kad pareigūnas prieš pirmąjį paaukštinimą įrodytų, jog sugeba dirbti vartodamas trečiąją kalbą. Taigi, kalbų mokėjimas yra gebėjimas, kuris gali būti įgyjamas. Vis dėlto tai savaime neatmeta galimybės įvertinti kalbas vykdant konkursą: iš tikrųjų, kaip Teisingumo Teismas pažymėjo Sprendimo *Italija / Komisija I* 97 punkte, „<…> institucijos turi rasti balansą tarp *teisėto tikslo, pateisinančio konkursų kalbų skaičiaus apribojimą*, ir galimybių įdarbintiems pareigūnams institucijose mokytis kalbų, kurios yra būtinos dėl tarnybos interesų“ (išskirta mano).

35 Mano nuomone, pagrindinis klausimas, susijęs su Bendrojo Teismo sprendimo 106 punktu, būtų, kokiomis (objektyviomis ir pagrįstomis) priežastimis faktiškai gali būti grindžiami apribojimai dėl kalbų įdarbinimo procese, taip pat sisteminis ryšys tarp Tarnybos nuostatų 27 straipsnio ir 1d straipsnio 6 dalies. Tačiau šie klausimai nėra keliami šiame apeliaciniame skunde.

104. Reikėtų iš pradžių priminti, kad pirmosios instancijos kontrolė ES teismuose yra *visiška* teisminė kontrolė. Iš tiesų, iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad SESV 263 straipsnyje nustatyta teisėtumo kontrolė reiškia, kad tai yra teisės ir faktų kontrolė, vadinasi, kompetentingas ES teismas turi teisę, be kita ko, vertinti įrodymus [36]. Todėl Bendrasis Teismas gali įvertinti visas faktines aplinkybes, kurias institucija pateikė grįsdama savo sprendimą.

105. Taip pat reikia pabrėžti, kad daugelis priežasčių, susijusių su ginčijamuose pranešimuose ir Bendrosiose taisyklėse numatytu antrosios kalbos apribojimu, t. y. pateisinimo argumentai, kuriuos pasirinko ir pasiūlė EPSO grįsdama savo sprendimą, yra *faktiniai teiginiai*.

106. Be kitų argumentų, ginčijamuose pranešimuose remiamasi ES institucijose nusistovėjusia praktika vidaus komunikacijai „dažniausiai vartoti anglų, prancūzų ir vokiečių kalbas“ ir nurodoma, kad šių kalbų „dažniausiai reikia bendraujant su išore ir tvarkant dokumentus“ [37]. Be to, nurodoma, kad „anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos yra dažniausiai Europos Sąjungoje vartojamos ir studijuojamos antrosios kalbos“. Kaip nurodyta pranešimuose, kalbų, kurios gali būti vartojamos vertinimo centruose, kur vertinamos konkrečios kompetencijos, apribojimas leidžia institucijoms „įvertinti [kandidatų] gebėjimą iškart dirbti aplinkoje, labai panašioje į tą, kurioje jie dirbtų, jei būtų įdarbinti“.

107. Bendrosiose taisyklėse ir jų priede pateikiamose Bendrosiose gairėse daugiausia nurodomi labai panašūs argumentai, kurie taip pat yra faktinio pobūdžio. Be to, Bendrosiose gairėse išdėstyti papildomi argumentai, pavyzdžiui, kad anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos tradiciškai vartojamos „institucijų narių susirinkimuose“. Jų teigimu, tai, kad „šiomis kalbomis dažniausiai bendraujama pačiose institucijose ir su išorės pasauliu <…>, matyti iš institucijų vertimo tarnybų verčiamų tekstų originalo kalbų statistinių duomenų“. Šis kalbų pasirinkimas taip pat yra „grindžiamas laikomų testų pobūdžiu“, o jie yra „gebėjimais grįsti vertinimo metodai“. Bendrosiose gairėse taip pat nustatyta, kad šios trys kalbos, kurių dažniausiai mokomasi kaip užsienio kalbų, taip pat yra kalbos, kurias „gyventojai laiko pačiomis naudingiausiomis“. Galiausiai remiamasi taip pat statistiniais duomenimis, pagal kuriuos šios kalbos buvo dažniausiai pasirenkamos kaip antrosios kalbos, dalyvaujant konkursuose 2005 ir 2010 m.

108. Pagal savo pobūdį visi šie argumentai yra faktiniai teiginiai, kuriems, žinoma, galima ir, jei jie nurodomi kaip tam tikro administracinio sprendimo priežastys, privaloma taikyti teisminę kontrolę, jei jie yra ginčijami ES teismuose. Todėl manau, kad Bendrasis Teismas tikrai nepadarė teisės klaidos, kai ėmėsi vertinti šiuos faktinius teiginius, nurodytus ginčijamuose pranešimuose, Bendrosiose taisyklėse ir Bendrosiose gairėse.

109. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos, kai įvertino papildomus įrodymus, kuriuos Komisija pateikė per procesą pirmojoje instancijoje, taip pat kaip faktinius teiginius. Šiais papildomais argumentais Komisija teigia, kad anglų, prancūzų ir vokiečių kalbos yra: i) pagrindinės trys kalbos, vartojamos Sąjungos institucijose; ii), kalbos, į kurias beveik visi dokumentai yra verčiami Vertimo generaliniame direktorate; iii) kalbos, kuriomis dažniausiai kalba pareigūnai ir agentai, ir iv) kalbos, kurių dažniausiai mokomasi kaip užsienio kalbų valstybėse narėse ir kuriomis daugiausiai jose kalbama. Tokių faktinių teiginių vertinimas atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus įrodymus yra būtent tai, ką ES teismai pirmojoje instancijoje turėtų daryti [38].

36 Žr., pavyzdžiui, 2014 m. liepos 10 d. Sprendimą *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 53 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija); taip pat žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 67 punktas) ir 2012 m. lapkričio 6 d. Sprendimą *Otis ir kt.* (C-199/11, EU:C:2012:684, 63 punktas).

37 Visą pranešime apie bendrą konkursą esančio pagrindimo tekstą žr. šios išvados 24 punkte. Analogiškos pranešimo apie duomenų apsaugos konkursą dalies tekstas iš esmės yra identiškas.

38 Kaip Teisingumo Teismas nusprendė 2014 m. liepos 10 d. Sprendime *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 56 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), „Sąjungos teismas teisėtumo kontrolę turi atlikti remdamasis ieškovo nurodytomis aplinkybėmis pateiktiems ieškinio pagrindams pagrįsti ir negali remtis Komisijos turima diskrecija, kiek tai susiję su šių aplinkybių vertinimu, kad atsisakytų vykdyti išsamią teisės ir faktų klausimų kontrolę“.

110. Man atrodo, aiškindama sąvoką „diskrecija“ Komisija suplaka į vieną du skirtingus dalykus: tai, kad institucija, laikydamasi teisėtumo reikalavimo, gali laisvai pasirinkti, ką ir kaip ji nori daryti, kokias sprendimo priežastis ji nori viešai nurodyti, tikrai nereiškia, kad, kai tokie sprendimai priimti, šioms priežastims netaikoma jokia kontrolė.

111. (Didelė) diskrecija pagal suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją reiškia tam tikrą veikimo laisvę vertinti tam tikrus faktus ir iš jų daryti išvadas, ypač tuos, kurie yra itin techninio ar politinio pobūdžio [39]. Tačiau, kaip Teisingumo Teismas patvirtino dėl materialinių teisės sričių, pavyzdžiui, konkurencijos teisės [40], valstybės pagalbos [41] ar bendros užsienio ir saugumo politikos [42], tai, kad administracija turi diskreciją, neapsaugo faktinių teiginių ir argumentų, kuriais pasinaudota priimant sprendimą tose srityse, nuo galimos teisminės kontrolės, ypač nuo vertinimo, ar faktinės aplinkybės, kuriomis pagrįstas ginčijamas sprendimas, yra tikslios ir leidžia daryti tokią išvadą. Galiausiai, yra ir kitų sričių, pavyzdžiui, transporto [43], žemės ūkio [44], kuriose pripažinta didesnė diskrecija iš tiesų galėtų reikšti, kad kontrolės intensyvumas galbūt gali būti mažesnis. Šiose srityse ES teismas tik patikrina, ar įgyvendinant šią diskreciją nepadaryta akivaizdžios klaidos, ar nepiktnaudžiauta įgaliojimais ir ar šios institucijos akivaizdžiai neviršijo savo diskrecijos. Tačiau net ir tokiais atvejais kontrolė išlieka.

112. Trumpai tariant, administracijos diskrecija šiuo atveju tikrai apėmė galimybę pasirinkti, ar ir kaip gali būti apribotas antrosios kalbos vartojimas konkursuose. Ji taip pat apima pasirinkimą, kokiais argumentais remiantis bus daromi šie galimi apribojimai [45]. Vis dėlto, kadangi EPSO nusprendė tam tikrų kalbų pasirinkimą pagrįsti faktiniais teiginiais dėl to, kaip šios kalbos buvo ir yra vartojamos Europoje, tiek institucijose, tiek už jos ribų, tokie teiginiai, kuriais remiamasi pranešimuose, Bendrosiose taisyklėse ir Bendrosiose gairėse, yra ES teismų atliekamos kontrolės objektas. Atlikdamas šią kontrolę Bendrasis Teismas jokiu būdu nepakeitė savuoju vertinimu administracinės valdžios institucijos vertinimo: jis paprasčiausiai peržiūrėjo institucijos vertinimui pateiktus argumentus.

113. Norėčiau pabrėžti, kad tai nebūtinai reiškia, kad sutinku su visomis Bendrojo Teismo išvadomis, kurias jis padarė atsakingai ir išsamiai išnagrinėjęs Komisijos pateiktus argumentus. Galiausiai, tai nėra ir būtina, nes faktinių aplinkybių vertinimas iš tikrųjų yra pirmosios instancijos teismo užduotis [46]. Nepaisydamas to, žinoma, pritariu galutiniam sprendimui panaikinti ginčijamus pranešimus.

114. Galima pridurti kaip papildomą pastabą, kad toks pat rezultatas būtų pasiektas, jei būtų taikoma mažesnio intensyvumo kontrolė, kaip siūlė Komisija (*quod non*). Tiesa yra tokia, kad atskirus EPSO pasiūlymus vertinant kartu matyti, kad jie prieštarauja vienas kitam. Todėl jie yra nenuoseklūs, kalbant apie antrosios konkurso kalbos apribojimą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis, ir nenuoseklūs faktinių teiginių lygmeniu visada nurodant tik šias tris kalbas. Kai kurie iš šių argumentų pateisina vienos iš šių kalbų (anglų) pasirinkimą, o kiti argumentai pateisina daugiau kaip vienos kalbos, bet ne visada tų pačių kalbų pasirinkimą.

39 Žr., pavyzdžiui, generalinio advokato P. Léger išvadą byloje *Rica Foods / Komisija* (C-40/03 P, EU:C:2005:93, 45–49 punktai).

40 Žr. 2005 m. vasario 15 d. Sprendimą *Komisija / Tetra Laval* (C-12/03 P, EU:C:2005:87, 39 punktas); taip pat žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimą *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 54 punktas) ir 2014 m. liepos 10 d. Sprendimą *Telefónica ir Telefónica de España / Komisija* (C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 54 punktas).

41 Pavyzdžiui, 2003 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Italija ir SIM 2 Multimedia / Komisija* (C-328/99 ir C-399/00, EU:C:2003:252, 39 punktas).

42 Pavyzdžiui, 2015 m. balandžio 21 d. Sprendimas *Anbouba* / Taryba (C-605/13 P, EU:C:2015:248, 41 ir 45 punktai).

43 Pavyzdžiui, 1991 m. balandžio 16 d. Sprendimas *Schiocchet / Komisija* (C-354/89, EU:C:1991:149, 14 punktas).

44 Pavyzdžiui, 2001 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *Netherlands / Taryba* (C-301/97, EU:C:2001:621, 74 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

45 Dar kartą galima priminti, kad Teisingumo Teismo sprendime *Italija / Komisija I* (šios išvados 85 punktas) buvo nustatytas reikalavimas, kad turi būti nustatyti aiškūs, objektyvūs ir numanomi kriterijai, kuriuos kandidatai galėtų iš anksto žinoti. Nieko nenurodyta dėl to, kokio pobūdžio argumentais vadovaujantis gali būti nustatyti tokie kriterijai.

46 Teisingumo Teismas ne kartą yra nusprendęs, kad, kadangi apeliacinis skundas apsiriboja tik teisės klausimais, Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nustatyti ir vertinti bylai turinčias reikšmės faktines aplinkybes ir vertinti įrodymus. Taigi faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus atvejus, kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teisme: žr., pavyzdžiui, 2005 m. birželio 28 d. Sprendimą *Dansk Rørindustri ir kt. / Komisija* (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P–C-208/02 P ir C-213/02 P, EU:C:2005:408, 177 punktas) ir 2018 m. vasario 28 d. Sprendimą *mobile.de / EUIPO* (C-418/16 P, EU:C:2018:128, 65 punktas).

115. Todėl manau, kad Bendrasis Teismas neviršijo savo teisminės kontrolės ribų vertindamas faktinius teiginius juos pagrindžiančių įrodymų atžvilgiu. Todėl apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antra ir trečia dalys yra nepagrįstos.

D. Apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas: kalbų apribojimas bendraujant kandidatams ir EPSO. Reglamento Nr. 1 ir Tarnybos nuostatų ryšys

116. Apeliacinio skundo ketvirtajame pagrinde Komisija tvirtina, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą aiškindamas Reglamento Nr. 1 2 straipsnį, kiek tai susiję su klausimu, ar kalbų apribojimas kandidatams bendraujant su EPSO yra diskriminacinis. Komisija ginčija skundžiamo sprendimo 183–185 punktuose nurodytą Sprendimo *Italija / Komisija I* aiškinimą. Konkrečiai Komisija mano, kad remdamasis Sprendimo *Italija / Komisija I* 68 ir 69 punktais Bendrasis Teismas neturėjo daryti išvados, kad Reglamentas Nr. 1 taikomas kandidatams. Komisijos teigimu, šie punktai susiję su reikalavimu paskelbti apie konkursą Oficialiajame leidinyje visomis oficialiosiomis kalbomis. Šiuo atveju būtų taikomas Tarnybos nuostatų 1d straipsnis kaip teisinis pagrindas apribojant kandidatų bendravimo su EPSO kalbas.

117. Todėl šiuo apeliacinio skundo pagrindu iš esmės keliamas klausimas, ar Tarnybos nuostatai taikomi konkurso dalyviams ir, jei taip, nuo kada. Siekiant atsakyti į šį klausimą, pirmiausia reikia išnagrinėti bendresnio pobūdžio klausimą: koks yra Reglamento Nr. 1 ir Tarnybos nuostatų santykis?

118. Šiame skirsnyje pirmiausia aptarsiu šalių argumentus dėl kiekvieno iš šių reglamentų taikymo konkurso dalyviams (1), prieš paaiškindamas, kaip, mano nuomone, reikėtų aiškinti Sprendimo *Italija / Komisija I* 68 ir 69 punktus (2). Be to, atkreipsiu dėmesį į Tarnybos nuostatų taikymo sritį (3) ir pasiūlysiu, kad jie turi būti taikomi kandidatams, kai jie pateikia konkretaus konkurso paraišką (4). Vis dėlto Reglamentas Nr. 1, kaip kalboms taikoma bendro pobūdžio teisės aktų sistema, yra išlaikęs tam tikrą vaidmenį konkursuose, taip pat ir vėliau (5). Tai leidžia daryti išvadą, kad Komisijos apeliacinio skundo ketvirtasis pagrindas yra pagrįstas. Tačiau kadangi ši aplinkybė neturi jokios įtakos bylos baigčiai Bendrajame Teisme, siūlau Teisingumo Teismui, kiek tai susiję su apeliacinio skundo ketvirtuoju pagrindu, pakeisti Bendrojo Teismo argumentus (6).

1. Šalių argumentai dėl taisyklių, taikomų kandidatams

119. Komisija per posėdį teigė, kad nuo pranešimo apie konkursą paskelbimo Oficialiajame leidinyje Reglamentas Nr. 1 ir Tarnybos nuostatai taikomi *tuo pačiu metu*. Tai būtų pateisinama tuo, kad, viena vertus, Tarnybos nuostatuose nurodyta, kad pranešimai apie viešuosius konkursus turi būti skelbiami Oficialiajame leidinyje ir, kita vertus, Reglamente Nr. 1 nustatyta, kad Oficialusis leidinys skelbiamas (visomis) oficialiosiomis kalbomis. Tačiau Komisija taip pat pasiūlė, kad, kai kandidatas pateikia paraišką, Reglamentas Nr. 1 nebebūtų taikomas kandidatams, jiems būtų taikomi tik Tarnybos nuostatai.

120. Italijos Respublika ir Ispanijos Karalystė tvirtino, kad konkursus reglamentuoja tik Reglamentas Nr. 1. Tarnybos nuostatai būtų taikomi vėliau (šios dvi šalys nenurodė kada), tačiau bet kuriuo atveju jie negalėtų būti taikomi kandidatams, jiems būtų taikomas tik Reglamentas Nr. 1. Logiška būtų manyti, kad pagal šią poziciją per visą atrankos procedūrą turėtų būti taikomas Reglamentas Nr. 1, o Tarnybos nuostatai būtų taikomi tik tada, kai pareigūnas pradeda eiti savo pareigas.

2. Sprendimas „Italija / Komisija I“

121. Visų pirma, atsižvelgiant į Komisijos pateiktus argumentus, kuriais grindžiamas šis apeliacinio skundo pagrindas, svarbu išaiškinti Teisingumo Teismo išvadų, pateiktų Sprendimo *Italija / Komisija I* 68 ir 69 punktuose, prasmę ir taikymo sritį. Šio sprendimo 68 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad, nesant specialiųjų reglamentuojančių nuostatų, būtent pagal Reglamento Nr. 1 6 straipsnį, joks teisės aktas „neleidžia daryti išvados, kad santykiai tarp institucijų ir jų pareigūnų bei tarnautojų visiškai nepatenka į Reglamento Nr. 1 taikymo sritį“. Šio sprendimo 69 punkte Teisingumo Teismas pridūrė: „Juo labiau taip yra santykių tarp institucijų ir išorinio konkurso dalyvių, kurie iš esmės nėra nei pareigūnai, nei tarnautojai, atveju.“

122. Tam, kad būtų galima įvertinti šių argumentų, visų pirma esančių 69 punkte, reikšmę ir taikymo sritį, svarbu juos vertinti atsižvelgiant į Teisingumo Teismo atitinkamoje dalyje, kurioje jie nurodyti, išdėstytus motyvus. Sprendime *Italija / Komisija I* Teisingumo Teismas nagrinėjo pareigą, susijusią su pranešimų apie konkursą *paskelbimu*, byloje, kurioje ginčijami pranešimai apie konkursus visa apimtimi buvo paskelbti tik Oficialiojo leidinio vokiečių, anglų ir prancūzų kalbomis. Teisingumo Teismo teiginys dėl Reglamento Nr. 1 taikymo išorinio konkurso dalyviams buvo suformuluotas atsižvelgiant į pareigą paskelbti pranešimą apie konkursą, o ne dėl antrosios kalbos pasirinkimo, kuris buvo apsvarstytas kitoje sprendimo dalyje (79 ir paskesni punktai).

123. Be to, svarbiausias šio teisinio klausimo argumentas dėl to, kad išorės konkurso dalyviai patenka į Reglamento Nr. 1 taikymo sritį, mano nuomone, net nebuvo nurodytas šio sprendimo 69 punkte. Vis dėlto esminis argumentas, susijęs su Teisingumo Teismo sprendimu dėl pareigos skelbti pranešimus apie konkursus Oficialiajame leidinyje (pagal Tarnybos nuostatų III priedo 1 straipsnio 2 dalį) visomis oficialiosiomis kalbomis (taip reikalaujama Reglamento Nr. 1 5 straipsnyje), buvo nurodytas šio sprendimo 70 ir 71 punktuose.

124. Todėl remiantis Sprendimu *Italija / Komisija I* galima daryti išvadą, kad pranešimai apie konkursus turi būti skelbiami visomis oficialiosiomis kalbomis. Taip pat aišku, kad tuo konkrečiu momentu ir paskelbimui Oficialiajame leidinyje Reglamentas Nr. 1 yra taikomas. Tačiau šiame sprendime, mano nuomone, nebuvo atsakyta į klausimą, ar konkurso dalyviams yra taikomi Tarnybos nuostatai, ar ne.

3. Ar Tarnybos nuostatai taikomi kandidatams?

125. Siekiant suvokti ryšį tarp Reglamento Nr. 1 ir Tarnybos nuostatų, pirmiausia turi būti analizuojama abiejų priemonių taikymo sritis.

126. Akivaizdu, kad Reglamentas Nr. 1 nustato bendrąją tvarką, kuri numato taisykles, reglamentuojančias kalbų vartojimą Europos Sąjungos institucijose. Jeigu ir kol aiškiai nuo jos nenukrypstama, minėta tvarka yra taikytina.

127. Tarnybos nuostatų taikymo sritis nėra tokia aiški.

128. Viena vertus, Tarnybos nuostatų 1 straipsnis, skaitomas atskirai, galėtų pateikti gana paprastą atsakymą. Jame nurodyta, kad Tarnybos nuostatai „taikomi Sąjungos pareigūnams“. Savo ruožtu 1a straipsnio 1 dalyje „pareigūnas“ apibrėžiamas kaip „asmuo, paskirtas <…> į įsteigtas vienos iš Sąjungos institucijų darbuotojų pareigas“.

129. Kita vertus, kitos Tarnybos nuostatų normos, taip pat keletas kitų sisteminių argumentų, atrodo, gali nulemti kitokią, turinčią daugiau niuansų, išvadą.

130. Pirma, esama daug tekstinių ir sisteminių dalykų, patvirtinančių teiginį, kad Tarnybos nuostatai *ratione materiae* yra taikomi įdarbinimo procedūrai. Tarnybos nuostatuose yra (visas) skyrius „Priėmimas į darbą“, t. y. III antraštinės dalies I skyrius, kurį sudaro 27–34 straipsniai. Šiame skyriuje reglamentuojamas ne tik galutinis įdarbinimo proceso etapas, t. y. pareigūno *paskyrimo* į konkrečią darbo vietą institucijoje administracinė procedūra, – 30 straipsnyje taip pat numatoma, kad kiekvienam konkursui paskyrimų tarnyba skiria atrankos komisiją. Be to, Tarnybos nuostatų III priedas pavadintas „Konkursai“, ir jame pateikiamos išsamios taisyklės šiuo klausimu. Jos apima institucijos, kuri turi parengti pranešimą apie konkursą, paskyrimą, pranešimo apie konkursą turinį ar pareigą paskelbti apie konkursą Oficialiajame leidinyje (1 straipsnis); paraiškas teikiančių kandidatų pareigas (2 straipsnis); atrankos komisijų sudėtį (3 straipsnis); procedūrą, kurios turi laikytis atrankos komisija, sudarydama tinkamų kandidatų sąrašą (5 straipsnis), ir kt.

131. Antra, Tarnybos nuostatai yra taikytini kandidatams, kiek tai susiję su teisės gynimo priemonėmis. Dėl to būtų galima pažymėti, kad kandidatai turi teisę kreiptis į EPSO direktorių kaip į paskyrimų tarnybą ir pateikti administracinį skundą pagal Tarnybos nuostatus [47]. Be to, kandidatai taip pat turi teisę pateikti apeliacinį skundą ES teismams pagal SESV 270 straipsnį (juo Europos Sąjungos Teisingumo Teismui suteikiama jurisdikcija „spręsti Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus neperžengiant Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose <…> nustatytų ribų ir laikantis juose numatytų sąlygų“) ir pagal Tarnybos nuostatų 91 straipsnį [48]. Kadangi Tarnybos nuostatai leidžia pateikti šiuos skundus ir apeliacijas „bet kuriam asmeniui, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai“, atrodo, galima pagrįstai manyti, kad kandidatai patenka į Tarnybos nuostatų taikymo sritį.

132. Trečia, tikriausiai svarbiausia yra tai, kad Teisingumo Teismo jurisprudencija patvirtina, kad Tarnybos nuostatai nėra taikomi vien tik Europos Sąjungos pareigūnams ar vien tik institucijų ir kitų organų pareigūnams. Pavyzdžiui, kalbant apie sąvoką „asmuo, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai“, kaip tai suprantama pagal šių nuostatų 90 ir 91 straipsnius, Teisingumo Teismas nusprendė, kad šiuose nuostatuose „savaime nedaromas skirtumas tarp pareigūno ir bet kurio kito asmens, kuriam taikomi šie [nuostatai], pareiškiamų ieškinių“, ir nusprendė, kad „Tarnautojų teismas turi jurisdikciją *ratione personae* nagrinėti ne tik pareigūnų, bet ir bet kurio kito asmens, kuriam taikomi šie [nuostatai], pareikštus ieškinius“ [49].

133. Panašiai Teisingumo Teismo jurisprudencija dėl Tarnautojų teismo jurisdikcijos *ratione personae*, nors instituciniu požiūriu yra pasenusi [50], tačiau vis dar yra aktuali, nes ji patvirtina, kad konkurso dalyviai gali pareikšti ieškinius Bendrajam Teismui remdamiesi SESV 270 straipsnio nuostatomis, siejamomis su Tarnybos nuostatų 90 ir 91 straipsniais [51], o ne kitomis, bendresnio pobūdžio nuostatomis, pavyzdžiui, SESV 263 ar 268 straipsniais.

134. Apibendrinant reikia pasakyti, kad, viena vertus, yra izoliuota nuostata, pateikta Tarnybos nuostatų 1 straipsnyje, ir, kita vertus, esama svarių sisteminių argumentų, grindžiamų kitomis Tarnybos nuostatomis, atskleidžiančiomis šiek tiek kitokį platesnį sisteminį požiūrį.

47 Žr. Bendrųjų taisyklių 3.4.4.1 punktą, kuriame daroma nuoroda į Tarnybos nuostatų 90 straipsnio 2 dalį, tačiau, atrodo, jis turėtų būti aiškinamas kartu su 90c straipsniu, nes EPSO yra tarpinstitucinis organas, kuriam kelios institucijos patikėjo vykdyti kai kuriuos įgaliojimus, suteiktus paskyrimų tarnybai pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 2 straipsnio 2 dalį. Taip pat žr. Sprendimo 2002/620 4 straipsnį, kuriame nustatyta, kad prašymai ir skundai, susiję su EPSO teisių vykdymu, pateikiami EPSO pagal Tarnybos nuostatų 91a straipsnį. Manau, kad nuoroda turėtų būti daroma į 90c straipsnį, o ne į 91a straipsnį, nes pirmajame kalbama apie „prašymus ir skundus“, o antrajame apie „apeliacinius skundus“ (ES teismams).

48 Žr. Bendrųjų taisyklių 3.4.4.2 punktą. Dėl neseno konkurso žr. 2018 m. pranešimo apie bendrą konkursą II priedo 4.3.2 punktą.

49 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendimas *Review Missir Mamachi di Lusignano / Komisija* (C-417/14 RX-II, EU:C:2015:588, 33 punktas). Šiame sprendime Teisingumo Teismas rėmėsi Tarnybos nuostatų 73 straipsnio 2 dalies a punktu, kuriame aiškiai nurodomi pareigūno „žemutinės linijos giminaičiai pagal kilmę“ ir „aukštutinės linijos giminaičiai pagal kilmę“, siekiant pateisinti Tarnautojų teismo jurisdikciją *ratione personae* ieškinyje dėl klausimo, ar mirusio pareigūno tėvas ir vaikai turi teisę į išmokas, numatytas pagal Tarnybos nuostatų 73 straipsnį. Taip pat žr. 2013 m. gegužės 16 d. Sprendimą *de Pretis Cagnodo ir Trampuz de Pretis Cagnodo* / *Komisija* (F-104/10, EU:F:2013:64, 51 punktas).

50 2016 m. liepos 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2016/1192 dėl jurisdikcijos perdavimo Bendrajam Teismui kaip pirmajai instancijai spręsti Europos Sąjungos ir jos tarnautojų ginčus (OL L 200, 2016, p. 137).

51 2015 m. rugsėjo 10 d. Sprendime *Review Missir Mamachi di Lusignano* / *Komisija* (C-417/14 RX-II, EU:C:2015:588, 30 punktas) Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Tarnybos nuostatų 90 ir 91 straipsniais įgyvendinamas SESV 270 straipsnis.

135. Atsižvelgdamas į tai, turiu padaryti išvadą, kad Tarnybos nuostatai taikomi konkurso dalyviams, žinoma, tokios apimties, kiek juose numatyta nuostatų, kurios gali būti materialiai taikomos šių kandidatų situacijai.

4. Nuo kada?

136. Žinoma, kyla klausimas, nuo kada tiksliai Tarnybos nuostatai tampa taikytini konkurso dalyviams. Laiko atžvilgiu esama dviejų momentų, kurie sudaro loginius „atskaitos taškus“: viena vertus, tai vargu ar gali įvykti iki pranešimo apie konkursą paskelbimo. Kita vertus, tai turi būti vėliausiai tada, kai pareigūnas paskiriamas eiti pareigas, kaip numatyta Tarnybos nuostatuose.

137. Mano nuomone, dėl galimybės taikyti Tarnybos nuostatų atitinkamas dalis svarbiausias momentas yra tas, kai asmuo savo veiksmais atsiskiria nuo plačiosios visuomenės ir pradeda paraiškos teikimo procedūrą. Taip jis patenka į Tarnybos nuostatų taikymo sritį. Metaforiškai kalbant, asmuo tampa kandidatu dėl to, kad atsiskiria nuo plačiosios visuomenės ir pradeda kelionę konkurso „tuneliu“ viename jo gale, tikėdamasis iš jo išeiti kitame gale jau būdamas paskirtas pareigūnu. Kaip paaiškinta ankstesnėje dalyje, Tarnybos nuostatai ir kiti ES teisės aktai aiškiai nustato, kad jie taip pat yra taikomi šio „tunelio“ viduje, t. y. per vadinamąją įdarbinimo procedūrą.

138. Plačiosios visuomenės narys tampa kandidatu tuomet, kai jis pateikia paraišką dalyvauti tam tikrame konkurse, taip aiškiai ir nedviprasmiškai pareikšdamas savo ketinimą dalyvauti tame konkurse ir būti laikomas kandidatu. Iš esmės paraiška yra laikoma pateikta tada, kai asmuo ją patvirtina, nes nuo šio momento jis nebegalės daryti jokių jos pakeitimų [52].

139. Be to, kad tai logiškiausias momentas, šią poziciją patvirtina ir Tarnybos nuostatų III priedo dvi nuostatos. Pirma, Tarnybos nuostatų III priedo 2 straipsnyje numatyta: „Kandidatai turi užpildyti paskyrimų tarnybos nurodytą blanką. Gali būti pareikalauta, kad jie pateiktų papildomus dokumentus arba informaciją.“ Šioje nuostatoje minima forma, kurią būsimi kandidatai privalo užpildyti norėdami pateikti savo paraišką. Antra, Tarnybos nuostatų III priedo 4 straipsnyje numatyta: „Paskyrimų tarnyba sudaro kandidatų, atitinkančių Tarnybos nuostatų 28 straipsnio a, b ir c punktuose nustatytus reikalavimus, sąrašą ir kartu su kandidatų bylomis jį siunčia Atrankos komisijos pirmininkui.“ Todėl konkurso dalyvis, kuris jau pateikė ir patvirtino paraišką (tik ji dar nėra įvertinta atrankos komisijos) gali būti laikomas „[Tarnybos nuostatuose minimu asmeniu]“, kaip tai suprantama pagal Teisingumo Teismo jurisprudenciją, ir todėl asmeniu, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai.

140. Išvada, kad kandidatas patenka į Tarnybos nuostatų taikymo sritį, kai jis pateikia ir patvirtina savo paraišką konkrečiam konkursui, taip pat atrodo pagrįsta atsižvelgiant į tolimesnius šios atrankos procedūros etapus ir dar labiau į kalbas, kurios bus vartojamos, kai kandidatas bus paskirtas eiti pareigas. Nemanau, kad būtų logiška kalbas, kurios gali būti vartojamos per visą atrankos procedūrą, atskirti nuo kalbų, kurios bus vartojamos vėliau, kai kandidatas laimės konkursą [53]. Taip, be abejo, būtų tuo atveju, jei tik būtų įmanoma pagal Pareigūnų tarnybos nuostatų 1d straipsnio 6 dalį (arba, jei jis būtų taikomas, įgyvendinant nukrypti leidžiančias nuostatas pagal Reglamento Nr. 1 6 straipsnį) sumažinti vartojamų kalbų skaičių. Darant prielaidą (tačiau jokiu būdu iš anksto nenustatant), kad tai įmanoma, kaip ir kada turėtų ar netgi galėtų kandidatų kalbos žinios būti tikrinamos?

52 Žr. Bendrųjų taisyklių 2.1.6 punktą. Dėl naujesnio konkurso, žr. 2018 m. pranešimo apie bendrą konkursą skyrių „Kaip būsiu atrinktas?“.

53 Žinoma, būtų galima kiek abstraktesniu ir norminiu lygmeniu teigti, kad taisyklės dėl kalbos atrankos procedūrose yra ir turi būti atskirtos nuo kalbos reikalavimų, kurie bus vėliau taikomi darbo vietoje. Tokiu atveju kalbų pasirinkimas atrankos procese ir tokio pasirinkimo galimas pagrindimas turi būti atskirtas nuo sąlygų, taikomų vėliau vykdant darbo užduotis.

5. Reglamento Nr. 1 taikymas konkurso dalyviams (ir pareigūnams)

141. Buvo pasiūlyta, kad Tarnybos nuostatai yra taikomi konkurso dalyviams nuo to momento, kai jie pradeda dalyvauti konkrečiame konkurse. Tačiau Reglamentas Nr. 1, kaip nustatyta ir bendra tvarka, taip pat taikomas šiems kandidatams [54].

142. Viena vertus, reikia priminti, kad Reglamentu Nr. 1 nustatyta bendra kalbų sistema [55], taikoma institucijoms ir jų santykiams su valstybėmis narėmis ir asmenimis, kurie pavaldūs valstybės narės jurisdikcijai. Šio reglamento 2 straipsnyje numatyta, kad siunčiami dokumentai gali būti parengti bet kuria iš oficialiųjų kalbų siuntėjo pasirinkimu ir kad atsakymas turi būti parengtas ta pačia kalba. Reglamento Nr. 1 6 straipsnyje numatyta ribota galimybė nukrypti nuo šio principo, nurodant, kad institucijos gali savo darbo tvarkos taisyklėse nustatyti, kokią kalbą vartoti konkrečiais atvejais [56].

143. Kita vertus, Tarnybos nuostatų 1d straipsnio 1 dalyje draudžiama bet kokia diskriminacija, be kita ko, dėl kalbos. Vis dėlto šios nuostatos 6 dalyje leidžiama taikyti nediskriminavimo ir proporcingumo principų taikymo apribojimus, kai tai yra „pagrįsta objektyviomis ir pagrįstomis priežastimis“ ir „siekiama teisėtų tikslų, vadovaujantis bendrais interesais ir bendromis personalo politikos nuostatomis“.

144. Pagal principą *lex specialis derogat legi generali* specialiosios nuostatos turi viršenybę prieš bendrąsias taisykles tose situacijoje, kurias jomis konkrečiai siekiama reguliuoti [57]. Jeigu dvi viena kitai prieštaraujančios taisyklės taikomos tam, kad būtų galima reglamentuoti tą pačią situaciją, pagal šį principą galima pasirinkti taisyklę, kuri turi būti taikoma pagal kiekvienos taisyklės taikymo sritį. Tokiu atveju specialioji nuostata bus viršesnė už bendrąją.

145. Kalbant apie kalbų vartojimo taisykles, pažymėtina, kad Reglamentas Nr. 1, be abejonės, yra bendroji nuostata, o Tarnybos nuostatų taikymo sritis yra konkretesnė. Taigi Tarnybos nuostatai realiai galioja nuo to momento, kai jie pradedami taikyti kandidatams kaip viršenybę prieš Reglamentą Nr. 1 turintys *lex specialis*.

146. Kadangi Tarnybos nuostatuose aiškiai nurodyta, kad juose yra įtvirtintos taisyklės, taikomos per įdarbinimo procedūrą, kai tik asmuo patenka į jų taikymo sritį pasirinkdamas tapti kandidatu, šios įdarbinimo procedūros tikslais ir atsižvelgiant į jos taikymo sritį bus pradėta taikyti speciali kalbų vartojimo tvarka.

147. Vis dėlto norėčiau pateikti du baigiamuosius paaiškinimus, susijusius su dabartiniu Reglamento Nr. 1 taikymu konkurso dalyviams, neatsižvelgiant į Tarnybos nuostatų taikymą kaip *lex specialis*.

54 Kaip Teisingumo Teismas pažymėjo Sprendimo *Italija / Komisija I* 68 punkte, negalima daryti išvados, kad santykiai tarp institucijų ir išorinio konkurso dalyvių „visiškai nepatenka į Reglamento Nr. 1 taikymo sritį.“

55 Šios išvados 126 punktas.

56 Sprendimo *Italija / Komisija I* 67 punkte Teisingumo Teismas nurodė, kad institucijos nenaudojo šio straipsnio. Tai taip pat patvirtino Komisija per posėdį šioje byloje. Paprastai taip ir yra, galbūt iš dalies išskiriant Tarybos darbo tvarkos taisyklių 14 straipsnį (OL L 325, 2009, p. 36), kuris buvo priimtas remiantis Reglamento Nr. 1 6 straipsniu, kaip nurodyta *Komentaruose dėl Tarybos darbo tvarkos taisyklių*, kuriuos paskelbė Tarybos Generalinis sekretoriatas, p. 48 (galima rasti adresu http://www.consilium.europa.eu / media/29824/qc0415692enn.pdf). Teisingumo Teismas nagrinėjo šią Tarybos darbo tvarkos taisyklių nuostatą 2017 m. rugsėjo 6 d. Sprendime *Slovakija ir Vengrija / Taryba* (C-643/15 ir C-647/15, EU:C:2017:631, 200–204 punktai), tačiau nenagrinėjo klausimo, ar jis buvo priimtas pagal Reglamento Nr. 1 6 straipsnį.

57 Žr., pavyzdžiui, 2003 m. birželio 19 d. Sprendimą *Mayer Parry Recycling* (C-444/00, EU:C:2003:356, 57 punktas); 2014 m. balandžio 30 d. Sprendimą *Barclays Bank* (C-280/13, EU:C:2014:279, 44 punktas) ir 2015 m. vasario 12 d. Sprendimą *Parlamentas / Taryba* (C-48/14, EU:C:2015:91, 49 punktas).

148. Pirma, tai, kad nuo tam tikro momento Tarnybos nuostatai tampa *lex specialis* bendravimo kalbos tarp institucijų ir kandidatų atžvilgiu, turi dvejopą įtaką: viena vertus, tai reiškia leidimą nukrypti. Kita vertus, kaip ir bet kurios kitos išimties, nukrypimo ar leidžiančios nukrypti nuostatos atveju, Reglamentas Nr. 1 vis dar lieka aktualus kaip bendras ir nustatytasis teisinis pagrindas, nuo kurio buvo nukrypta. Vadinasi, jis padeda nustatyti, ar nukrypimu ir nukrypti leidžiančia nuostata buvo siekiama tik to, kas tikrai būtina, proporcinga ir pagrįsta.

149. Kitaip tariant, tai, kad Tarnybos nuostatai, kaip *lex specialis*, leidžia nukrypti nuo Reglamento Nr. 1, neturėtų būti suprantama kaip pasirinkimas iš dviejų galimybių, pagal kurį specialios taisyklės taikymas visiškai pašalina galimybę taikyti bendrą taisyklę. Tai turėtų būti pagrįstas ir proporcingas nukrypimas. Grįžtant prie pirmiau minėtos „įdarbinimo tunelio“ metaforos, patekus į tunelį (aišku, į atvirą), apšvietimo lygis taip pat nėra tik binarinis, kai nuo visiškos šviesos staiga pereinama prie visiškos tamsos. Veikiau tamsėja palaipsniui, ir ši tamsa didėja su kiekvienu žingsniu gilyn į tunelį. Panašiai galimas nukrypimas nuo Reglamento Nr. 1 taip pat turi būti įgyvendinamas tinkamai ir proporcingai. Jei reikia, gali būti protingai ir laipsniškai mažinamas galimų kalbų skaičius, o ne taikomas binarinis staigus perėjimas nuo 24 oficialiųjų kalbų, pavyzdžiui, tik prie vienos iš jų.

150. Antra, taip pat yra gana aišku, kad Reglamento Nr. 1 2 straipsnis ir toliau bus taikomas bet kokiam kandidato bendravimui, kuris nėra susijęs su konkursu, ir bet kokiam institucijos pareigūno ar kito tarnautojo bendravimui, nepatenkančiam į jo pavaldumo santykių taikymo sritį. Tokių santykių ir bendravimo taisyklių egzistavimas šioje sistemoje arba einant dar toliau – bendravimo taisyklės, atsirandančios „tunelyje“, kuris veda šio statuso link, yra lemiamas kriterijus, nusakantis bendravimo pobūdį ir leidžiantis taikyti *lex specialis* taisyklę (taigi ir apibrėžiantis taikymo sritį).

151. Todėl bet koks bendravimas, vykstantis iki to momento (pavyzdžiui, kai paskelbus pranešimą apie konkursą asmuo ketina dalyvauti konkurse, tačiau dar nėra pateikęs paraiškos ir (arba) prašo suteikti išsamesnę informaciją) arba bet kokiu atveju po to, tačiau kai tai nėra susiję su pavaldumu (pavyzdžiui, pareigūnas, dirbantis Europos Parlamente, rašantis raštą kaip privatus Europos Sąjungos pilietis Komisijai), bus visiškai reglamentuojamas pagal Reglamento Nr. 1 nuostatas.

6. Tarpinė išvada dėl apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo

152. Mano nuomone, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, sutelkęs dėmesį tik į Reglamento Nr. 1 2 straipsnyje nustatytas pareigas ir neatsižvelgęs į sisteminį santykį tarp Tarnybos nuostatų ir Reglamento Nr. 1. Tačiau manau, kad ginčijami pranešimai buvo teisingai panaikinti dėl to, kad EPSO neteisingai pateisino antrosios kalbos apribojimą. Todėl, kadangi Bendrojo Teismo padaryta teisės klaida neturi jokios įtakos skundžiamo sprendimo rezoliucinei daliai, manyčiau, kad dėl minėto apeliacinio skundo pagrindo Teisingumo Teismas turėtų iš dalies pakeisti Bendrojo Teismo motyvus.

E. Post scriptum

153. Ši byla yra viena iš gana ilgo sąrašo nagrinėjamų arba užbaigtų bylų, kuriose keliami (bent iš dalies) tie patys klausimai. Bendrasis Teismas neseniai priėmė keletą sprendimų, kuriais pranešimai apie konkursus panaikinti dėl kalbos[58]. Be to, Bendrajame Teisme šiuo metu yra nagrinėjama daugiau panašių bylų[59]. Kiek tai susiję su Teisingumo Teismu, tai antras kartas nuo tada, kai buvo priimtas sprendimas byloje panašiu pavadinimu *Italija / Komisija I*[60], kai didžiosios kolegijos prašoma išspręsti iš esmės tuos pačius klausimus[61].

154. Deja, nepaisant visų šių bylų ir netgi išnagrinėjus problemas, iškeltas šiame apeliaciniame skunde, šio klausimo esmė vis dar lieka neišsiaiškinta. Byloje *Italija / Komisija I* problema, trumpai kalbant, buvo ta, kad nebuvo nurodyti motyvai dėl kalbų ribojimo konkurse. Problema šioje byloje, vėlgi kalbant paprastai, yra ta, kad buvo nurodyta per daug prieštaringų motyvų.

155. Optimistą, vertinantį teisminį procesą kaip laipsnišką dialektinį bandymų ir klaidų procesą, gali paguosti tai, kad, atsižvelgiant į nurodytų argumentų kiekį, tikėtina, kad kita byla bus kažkur per vidurį. Šiek tiek mažiau optimizmo turintis realistas gali būti truputį susirūpinęs dėl to, kad iš tikrųjų svarbiausi klausimai, pavyzdžiui, kokie argumentai turi būti nurodyti ir ar toks apribojimas apskritai yra leistinas, faktiškai nebuvo išspręsti nė vienoje iš šių bylų, įskaitant ir šią apeliacinę bylą. Didelis cinikas gali bandyti sakyti, kad tai nėra atsitiktinumas, kad nė vienas iš šių esminių klausimų nebuvo keliamas nė vienoje iš šių bylų.

156. Mano nuomone, kad ir kaip įdomu būtų nagrinėti teisminį procesą, jo psichologiją ir tarpinstitucinę politiką, tikroji problema šiose bylose yra tai, kiek tai kainuos žmonėms: kaip bus su asmenų, kurie daug metų yra susiję su šiomis bylomis, lūkesčiais, svajonėmis ir karjera? Nesant aiškaus atsakymo į klausimą dėl kalbų vartojimo ribų institucijų darbe, kai konkursų organizavimas nuolat keičiasi, tiems, kas nori siekti karjeros Sąjungos institucijose, gali būti gana sunku planuoti ir jiems ruoštis.

157. Žmonių situacija gali netrukus pasidaryti dar sudėtingesnė, jeigu, numatant teisės gynimo priemones, teisminė politika pasikeistų paprastai kalbant taip: nuo teiginio, kad „tai yra pažeidimas, tačiau dėl teisėtų lūkesčių rezultatai nebus panaikinti“, būtų pereita prie teiginio, kad „tai yra pažeidimas, ir viskas bus panaikinta, įskaitant atskirus sąrašus, paskyrimus arba darbo sutartis“. Atsižvelgdamas į tai, visiškai pritariu pareikštam susirūpinimui, kurį išreiškė mano kolegė generalinė advokatė E. Sharpston išvadoje (paralelinėje) byloje *Ispanija / Parlamentas*, kurioje ji siūlo Teisingumo Teismui panaikinti ne tik ginčijamą kvietimą pareikšti susidomėjimą, bet ir potencialių kandidatų duomenų bazę, sudarytą remiantis to kvietimo pagrindu[62]. Iš tiesų esmė yra aiški: jeigu institucija ir toliau nepaiso Teisingumo Teismo sprendimų, reikia taikyti griežtesnes priemones. Galima pridurti, kad tokios priemonės poreikis dar labiau išaugtų, jei, kalbant hipotetiškai, institucija bandė pakeisti dabartinę tvarką sąmoningai neatsižvelgdama į šiuo metu galiojančią teisę, kad ateityje būtų galima pasiekti faktinių pokyčių, kurie turėtų būti laikomi nauja norma. *Ex injuria ius non oritur*.

58 2015 m. rugsėjo 24 d. Sprendimas *Italija ir Ispanija / Komisija* (T-124/13 ir T-191/13, EU:T:2015:690); 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Italija / Komisija* (T-275/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:1000); 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Italija / Komisija* (T-295/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:997) ir 2015 m. gruodžio 17 d. Sprendimas *Italija / Komisija* (T-510/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:1001).

59 Tai bylos *Italija / Komisija* (T-313/15), *Italija / Komisija* (T-317/15), *Ispanija / Komisija* (T-401/16), *Italija / Komisija* (T-437/16), *Italija / Komisija* (T-443/16), *Calhau Correia de Paiva / Komisija* (T-202/17) ir *Ispanija / Komisija* (T-704/17).

60 Iš tikrųjų, nors nagrinėjamos bylos pavadinimas yra *Komisija / Italija*, Bendrojo Teismo nagrinėtos bylos, kurioje buvo priimtas skundžiamas sprendimas, pavadinimas buvo *Italija / Komisija*. Taigi, ši byla iš tikrųjų galėtų būti vadinama *Italija / Komisija II*.

61 Kartu su tuo pačiu metu nagrinėjama byla *Ispanija / Parlamentas* (C-377/16), nurodyta 13 išnašoje.

62 Generalinės advokatės E. Sharpston išvada byloje C-377/16, *Ispanija / Parlamentas*, 156–161, 163 ir 164 punktai.

158. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, esu linkęs paraginti Teisingumo Teismą duoti bent kažkokias gaires dėl esminės šio apeliacinio skundo problemos: ar įmanoma apriboti institucijų vidaus darbo kalbas ir, jeigu taip, kaip. Paskutiniuose šios išvados punktuose pateikiami keli pasiūlymai šiuo klausimu.

159. Pirmiausia, manau, svarbu atskirti institucijos išorės ir vidaus (darbo) kalbas.

160. Sakydamas „vidaus“ darbo kalbos, turiu omenyje kalbas, vartojamas bendraujant žodžiu ir raštu, kai toks bendravimas neturi išeiti už institucijos (arba tam tikrais atvejais dviejų ar daugiau institucijų, pavyzdžiui, tarpinstituciniuose susitikimuose ar diskusijose raštu) ribų. Be to, vidaus ar tarpinstituciniai susitikimai ar panašūs renginiai, mano nuomone, yra tie, kuriuose nedalyvauja plačiosios visuomenės nariai. Tai nėra posėdžiai ar sesijos, vykstančios Europos Parlamente, nei Bendrojo Teismo arba Teisingumo Teismo vieši posėdžiai, kurie yra „išoriniai“ savo pobūdžiu.

161. Sakydamas „išorės“ darbo kalbos, turiu omenyje kalbas, vartojamas visų rūšių žodinei ar rašytinei komunikacijai su asmenimis, kurie nėra susiję su institucijomis, įskaitant pareigūnus ir kitus institucijų tarnautojus, kai jie bendrauja žodžiu ar raštu su institucija kaip privatūs asmenys [63].

162. *Išorės* komunikacijai šiuo metu galiojančios daugiakalbystės taisyklės ir toliau turi būti taikomos be išlygų ar nukrypimų. Kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, Europos Sąjungai rūpi išsaugoti daugiakalbystę, apie kurios svarbą primenama ESS 3 straipsnio 3 dalies ketvirtoje pastraipoje ir Chartijos 22 straipsnyje [64]. Europos Sąjungos pareiga gerbti kalbų įvairovę, kuri kyla iš šių nuostatų, įrodo, kad daugiakalbystės didelė vertė yra viena iš pagrindinių Europos Sąjungos vertybių. Tiesa, daugiakalbystės pareiga nėra besąlygiška ir absoliuti, kadangi nėra Sąjungos teisės principo, „garantuojančio kiekvienam piliečiui teisę, kad viskas, kas gali paveikti jo interesus, turi būti visada parengta jo kalba“ [65]. Tačiau šios pareigos esmė, mano nuomone, neturėtų būti kvestionuojama. Ši esmė apima, be kita ko, visus privalomus teisės aktus, kurie turi būti taikomi fiziniams ir juridiniams asmenims valstybėje narėje [66], taip pat kitus neprivalomus dokumentus tiek, kiek jie tiesiogiai ar netiesiogiai nustato pareigas privatiems asmenims [67].

163. Remiantis Chartijos 41 straipsnio 4 dalimi, Chartijos 20 straipsnio 2 dalies d punktu ir SESV 24 punktu ir Reglamento Nr. 1 2 straipsniu, pareiga gerbti daugiakalbystę griežtai taikoma tada, kai asmuo raštu ar kaip nors kitaip kreipiasi į institucijas ir tai suteikia teisę gauti atsakymą ta pačia kalba, kurią vartojo šis asmuo.

164. Kita vertus, *vidaus* komunikacijos atveju kalbų pasirinkimas ir bendresne prasme kalbos taisyklės, taikomos institucijos viduje ar tarp institucijų, turėtų būti lankstesnės. Šį lankstumą ir galimus apribojimus nebūtinai lemia taupymo sumetimai [68], o veikiau racionalios institucijų vidaus veiklos būtinybė. Tai yra tinkamas pagrindas, kuriuo, mano nuomone, galima remtis pagal Tarnybos nuostatų 1d straipsnio 6 dalį ir kuris gali būti laikomas objektyviai pateisinamu, jei būtų taikomas tinkamai ir proporcingai, kaip reikalauja Teisingumo Teismas Sprendimo *Italija / Komisija I* 88 punkte.

63 Kaip aptarta šios išvados 151 punkte.

64 2015 m. gegužės 5 d. Sprendimas *Ispanija / Taryba* (C-147/13, EU:C:2015:299, 42 punktas).

65 2003 m. rugsėjo 9 d. Sprendimas *Kik / OHIM* (C-361/01 P, EU:C:2003:434, 82 punktas).

66 Žr. 2007 m. gruodžio 11 d. Sprendimą *Skoma-Lux* (C-161/06, EU:C:2007:773, 37 ir 38 punktai); taip pat žr. 2012 m. liepos 12 d. Sprendimą *Pimix* (C-146/11, EU:C:2012:450, 33 punktas).

67 Žr. 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimą *Polska Telefonia Cyfrowa* (C-410/09, EU:C:2011:294, 34 punktas).

68 Iš tiesų, kaip teisingai pažymėjo Italijos Respublika per teismo posėdį, diskriminacijos negalima pateisinti taupymo sumetimais: žr., pavyzdžiui, 2012 m. kovo 1 d. Sprendimą *O'Brien* (C-393/10, EU:C:2012:110, 66 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

165. Be abejonės, bet koks pasirinkimas būtų iš esmės grįstas institucijos diskrecija ir politinis dviem atžvilgiais: iš pradžių atsižvelgiant į tai, ar ir kaip toks pasirinkimas yra padarytas, o tada, kai toks pasirinkimas padarytas, atsižvelgiant į konkrečias priežastis, kuriomis jis gali būti pateisintas. Todėl abiem atvejais institucijos turi didelę diskreciją. Vis dėlto šiuo konkrečiu aspektu norėčiau paaiškinti du dalykus.

166. Pirma, ar kalbos taisyklių pateisinimas turėtų būti bendras ir skirtas visiems atvejams, ar veikiau individualaus ir taikomas kiekvienu konkrečiu atveju? Italijos Respublika ir Ispanijos Karalystė išreiškė nuomonę, kad diskriminaciją dėl kalbos reikia pateisinti kiekvienu atskiru atveju – ne tik kiekviename konkurse, bet ir, jei reikia, kiekvienos darbo vietos, kuri turi būti užimta, atveju.

167. Vis dėlto, man atrodo, kad nuspėjamumas ir galimybė kandidatams iš anksto pasirengti konkursams lemia bendros politikos poreikį. Dar kartą reikia priminti, kad Sprendimo *Italija / Komisija I* 90 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „antrosios kalbos pasirinkimą apribojančiose taisyklėse turi būti numatyti aiškūs, objektyvūs ir numatomi kriterijai tam, kad kandidatai pakankamai anksti galėtų žinoti, kokie keliami kalbų mokėjimo reikalavimai, ir galėtų geriausiomis sąlygomis pasiruošti konkursams“.

168. Nesu visiškai tikras, kaip tas reikalavimas būtų įvykdytas, įpareigojant EPSO arba, priklausomai nuo atvejo, paskyrimų tarnybą pagrįsti kiekvieną atvejį iš naujo ir nuo pradžių. Tačiau šiuo sprendimu reikalaujama pateikti struktūruotą atsakymą, leidžiantį kandidatams numatyti, kokios kalbos taisyklės galėtų būti taikomos ateityje – ir ne tik artimiausioje ateityje, bet ir vidutinės trukmės laikotarpiu. Galiausiai, žvelgiant iš praktinės pusės, reikalavimas pagrįsti kiekvienu atskiru atveju iš naujo (iš tiesų nesant skiriamųjų veiksnių) tik lemtų formalų to paties pateisinimo pakartojimą, kuris veikiausiai baigtųsi Bendrųjų taisyklių kopijavimu į kiekvieną pranešimą, nepateikiant jokio realaus *atskiro* pateisinimo.

169. Taigi, šiuo klausimu turiu pripažinti, kad kombinuotas požiūris, jog reikia turėti bendrų gairių, nuo kurių galima nukrypti atskirais atvejais, kai tai pateisinama konkrečiu atveju, rinkinį, man atrodo, gana priimtinas būdas, kuriuo būtų nustatomos kalbų vartojimo taisyklės konkursuose [69].

170. Antra, ar kalbos taisyklių pagrindimas turėtų būti orientuotas į praeitį ir faktinis, ar pakankamai perspektyvinis ir norminis? Svarbiausias klausimas šioje byloje yra toks: koks turi būti pateisinimas norint kandidatams apriboti (antrosios) kalbos pasirinkimą konkurse? Šis klausimas yra paliestas tik labai netiesiogiai apeliacinio skundo trečiojo pagrindo antroje ir trečioje dalyse nagrinėjant klausimą dėl Bendrojo Teismo kontrolės ribų ir intensyvumo: *ką* Bendrasis Teismas turėtų nagrinėti ir *kaip* jis turi atlikti tokį nagrinėjimą?

171. Būtent užduodant šį klausimą išryškėja idėjų ir lūkesčių neatitikimas dėl to, ką reiškia diskrecija. Be abejonės, ką EPSO arba, greičiausiai, institucijos, kurioms atstovaujama EPSO valdyboje, akivaizdžiai norėjo padaryti, yra tam tikras (politinis) sprendimas dėl kalbų, kurios turėtų būti vartojamos institucijų vidaus veikloje, pasirenkant keletą kalbų, kurios, jų manymu, pagrįstai užtikrintų jų vidaus veikimą. Tai yra norminis, perspektyvinis ar į ateitį orientuotas pasirinkimas. Tačiau paaiškėjus, kad toks sprendimas negali būti viešas (arba bet kuriuo atveju institucijos nenorėjo jo atvirai skelbti, kad ir kokios būtų to priežastys), tokiam sprendimui pagrįsti kaip argumentai iš tikrųjų buvo nurodyti į praeitį orientuoti teiginiai dėl faktinių aplinkybių (statistikos ir kitų dalykų) bei tam tikra įprasta tvarka ir praktika institucijose.

69 Norėčiau dar kartą pakartoti, kad nenorėdamas iš anksto nulemti klausimo, ar EPSO turi įgaliojimus priimti tokias Bendrąsias taisykles, jį sąmoningai palikau atvirą šios išvados 69–77 punktuose.

172. Savaime suprantama, kad dėl to atsiranda neatitikimas tarp (faktinių, orientuotų į praeitį) argumentų, kuriais remiasi EPSO pateisindama kalbų pasirinkimą, ir (norminių, į ateitį orientuotų) argumentų, kurie paaiškėja iš tokio pasirinkimo. Šis neatitikimas akivaizdžiai iškilo per posėdį, kai Komisijos pateikti kai kurie argumentai buvo grindžiami uždara logika „Atgal į ateitį IV“: tam tikras praeities suvokimas visam laikui nulemia ateitį, tai yra praeitis, o dabartis turi būti tokia, nes tokia turi būti ateitis, ir kadangi praeities pakeisti negalima, negalima keisti ir ateities.

173. Todėl tam, kad būtų išvengta tokio reiškinio byloje *Italija / Komisija III*, EPSO, o netiesiogiai ir institucijos, kurios atstovaujamos jos valdyboje, turėtų aiškiai nuspręsti, ką ji ketina daryti kalbų pasirinkimo klausimu ir kaip ji nori pagrįsti bet kokius galimus apribojimus: ar faktiniais, į praeitį orientuotais, ar norminiais, į ateitį orientuotais argumentais. Galima tikėtis, kad praeitimi ir dabartimi grįstiems faktiniams teiginiams ir vėl bus taikoma visiška teisminė kontrolė. Tačiau norminių, į ateitį orientuotų sprendimų dėl institucijų kalbų vartojimo tvarkos atveju galbūt tokia galimybė būtų mažesnė su sąlyga, kad jie ir toliau atitiks galiojančią teisinę sistemą, nes iš tiesų jie gali būti iš esmės politinio pobūdžio. Svarbiausia, kad padariusios pasirinkimą atitinkamos institucijos turėtų išlikti atviros ir nuoseklios dėl susijusių pateisinimų.

174. Galiausiai nepriklausomai nuo to, koks bus galutinis kalbų pasirinkimas, manau, kad yra du kiti apribojimai, kaip toks pasirinkimas turėtų būti įgyvendintas praktiškai ir procedūriškai.

175. Visų pirma, galimų kalbų pasirinkimas kandidatams turi būti aiškus, objektyvus ir numanomas, kaip Teisingumo Teismas reikalauja Sprendimo *Italija / Komisija I* 90 punkte. Jei asmuo ketina siekti karjeros Europos institucijose, jis turi turėti galimybę pasirengti būsimiems konkursams. Tai neišvengiamai reiškia tam tikrą stabilumo būtinybę: kalbos, kurias jam bus leista pasirinkti, neturėtų keistis kasmet. Taigi, lankstus požiūris, pagal kurį reikiamos kalbos galėtų būti pritaikytos santykinai dažnai, kad būtų atsižvelgta į kandidatų poreikius, vargu ar atitiktų nuspėjamumo, kuris, kaip pažymėjo Teisingumo Teismas, leidžia „kandidat[ams] pakankamai anksti <…> žinoti, kokie reikalavimai keliami kalbų žinioms, ir <…> geriausiomis sąlygomis pasiruošti konkursams“, reikalavimą.

176. Antra, nepaisant to, koks būtų pasirinkimas, vykdant konkursus turi būti maksimaliai užtikrinta lygybė ir neutralumas. Paprastai, jei negalite su visais elgtis vienodai gerai (taip, kad kiekvienas asmuo galėtų būti vertinamas jo pasirinktomis kalbomis), tuomet elkitės su jais vienodai blogai (kiekvienas turi konkuruoti turėdamas tokį pat trūkumą). Praktiškai galiu įsivaizduoti bent du šios taisyklės taikymo pavyzdžius.

177. Viena vertus, jei yra daugiau nei viena kalba, kurią galima pasirinkti kaip antrąją kalbą, kuria vyksta, kaip paaiškėja, praktiškai didžiausia konkursų dalis, reikėtų (kuo labiau) užtikrinti, kad visi kandidatai privalėtų pasirinkti ne savo gimtąją kalbą kaip antrąją kalbą. Kandidatai negali įgyti pranašumo prieš tuos, kurių gimtoji kalba nėra viena iš tų, kurias galima pasirinkti, strategiškai pareiškiant, kad jų gimtoji kalba yra jų antroji kalba.

178. Kita vertus, vadovaujantis ta pačia logika, visi kandidatai turėtų būti įpareigoti bendrauti su EPSO, be kita ko, pildydami paraiškos formą ir teikdami atitinkamus dokumentus, taip pat vienodomis sąlygomis. Šiuo atveju taip pat turi būti vengiama bet kokio netiesioginio pranašumo. Taigi, pavyzdžiui, jei bet kurios iš visų oficialiųjų kalbų negalima pasirinkti kaip bendravimo su EPSO ir paraiškų ir kitų dokumentų pateikimo bei kitokio pobūdžio bendravimo per toliau vykstančią atrankos procedūrą kalbos, kandidatams, kurių gimtoji kalba yra viena iš pasirenkamų kalbų, neturėtų būti leidžiama jos rinktis. Taip jie vėl neįgytų netiesioginio pranašumo, turėdami galimybę per atrankos procedūrą pateikti itin svarbius ir esminius dokumentus savo gimtąja kalba.

179. Apibendrinant galima pasakyti, kad, nepaisant galimo pasirinkimo, sistema turi būti sukurta taip, kad tam tikros kalbos pasirinkimo galimybė nesuteiktų tokia kalba kaip gimtąja kalba kalbantiems žmonės (ir daugeliu atveju tam tikros valstybės narės piliečiams) bet kokio tiesioginio ar netiesioginio pranašumo per atrankos procedūrą.

VI. Išvada

180. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Teisingumo Teismui siūlau:

– atmesti apeliacinį skundą;

– priteisti iš Europos Komisijos padengti savo ir Italijos Respublikos išlaidas;

– priteisti iš Ispanijos Karalystės ir Lietuvos Respublikos padengti savo bylinėjimosi išlaidas.